

Toimintakertomus ja tilinpäätös **2020**

A woman with red hair, wearing a green turtleneck and a black sailing vest, is shown in profile, looking out over the sea. She is holding the wooden steering wheel of a sailboat. The background shows the blue sea and a clear sky. A Finnish flag is visible on the left. The image is overlaid with several semi-transparent circular shapes in shades of grey and green.

ryennia

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	1
Hallituksen toimintakertomus	3
Tilinpäätös	12
Tuloslaskelma 1.1.2020 - 31.12.2020	13
Tase 31.12.2020	15
Rahoituslaskelma	17
Tilinpäätöksen liitetiedot	18
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	18
Konserniyhtiöt 31.12.2020	26
Tunnuslukujen laskentakaavat	27
Konsernin tulosityyppi	29
Tunnusluvut	30
Emoyhtiön sijoitusjakauma käyvin arvoin	31
Emoyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle	33
Riskit sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinta	35
Tuloslaskelman liitetiedot	50
Vakuutusmaksutulo	50
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	50
Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset	51
Henkivakuutuksen lisäedut	52
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	53
Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos, emoyhtiö	55
Liikekuluerittelyt	57
Taseen liitetiedot	59
Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö	59
Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni	60

Kiinteistösijoitukset	61
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä	62
Saamiset	62
Konsernin sijoitukset osakkuusyrityksissä	63
Konserniyritykset	64
Omistukset muissa yrityksissä	65
Konsernin sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	69
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset	76
Oma pääoma	78
Velat	79
Vakuudet ja vastuusitoumukset	80
Lähipiirilainat ja -liiketoimet	81
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka	81
Konsernia koskevat liitetiedot	81
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	82
Tilintarkastuskertomus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian yhtiökokoukselle	83
Hallintoneuvoston lausunto	88
Hallinto	89
Hallintoneuvosto	89
Hallitus	99
Tilintarkastajat	101
Fennia-konsernin johtoryhmä	102
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian johtoryhmä	103
Lääkärit	105

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2020 oli erittäin poikkeuksellinen.

Koronaviruspandemian puhkeaminen alkuvuodesta vaikutti merkittävästi niin Fenniaan kuin koko maailmaan. Sijoitusmarkkinat heikkenivät voimakkaasti, koko Fennian henkilökunta siirtyi etätöihin, toteutimme mahdollisuuksiemme

mukaan erilaisia joustokeinoja asiakkaidemme ja vuokralaistemme hyväksi sekä mukauduimme kaikilta osin muuttuneeseen tilanteeseen. Haastavasta ja poikkeuksellisesta toimintaympäristöstä huolimatta saavutimme hyvän tuloksen.

Tuloksen avulla voimme jatkossakin kehittää

toimintaamme pitkäjänteisesti ja päämäärätietoisesti kohti visiotamme antaa alan paras asiakaskokemus.

Olemme keskellä suurta uudistumisprosessia ja aloittamamme Tulevaisuuden Fennia -ohjelman myötä panostimme vuonna 2020 erityisesti brändimme uudistamiseen ja asiakaskokemuksemme ymmärtämiseen ja sitä kehittäviin toimenpiteisiin.

Pidemmän aikavälin kehittymisen näkökulmasta keskityimme tulevaisuuden tuotteiden ja liiketoimintamallin suunnitteluun. Tuon työn tuloksena tulemme investoimaan merkittävästi tietojärjestelmäkokonaisuuteemme. Investoinnin tarkoituksena on pystyä vastaamaan entistä paremmin asiakkaidemme odotuksiin ja tarpeisiin. Luomme kyvykkyyksiä toimia nykyistä paremmin ajasta ja paikasta riippumatta, sekä ratkaista asiakkaidemme vakuutustarpeita entistä ketterämmin. Kyseessä on pitkä ja merkittävä projekti, joka tulee viemään vuosia, mutta on tärkeä askel visiomme saavuttamisessa.

Henkivakuutusliiketoiminnassa saavutimme sille asetetut tavoitteet, vaikka sijoitusmarkkinoiden voimakas heilunta vaikutti tuottoihin vuoden aikana. Onnistuimme pandemiasta huolimatta jatkamaan liiketoiminta-alueen kehittämistä suunnitelman mukaan. Tätä samaa polkua, päämäärätietoisesti ja harkiten, tulemme kulkemaan myös tulevina vuosina.

Vuoden aikana luovuimme varainhoitoliiketoiminta-alueestamme, kun myimme Fennia Varainhoito Oy:n ja Fennia Kiinteistöt Oy:n S-Pankille. Myynnin tarkoituksena on keskittyä entistä voimakkaammin ydinliiketoimintamme kehittämiseen.

Asiakastyytyväisyytemme pysyi jälleen korkealla tasolla. EPSI Ratingin Vakuutus 2020 -tutkimuksen mukaan saavutimme asiakastyytyväisyyden kokonaisuutta katsottaessa vakuutusyhtiöiden ykkössijan. Yritysassiakkaiden onnistuimme erinomaisesti, mikä nosti meidät ykkössijalle yritysasiakkaiden tyytyväisyydessä. Henkilöasiakkaiden tyytyväisyydessä sijoituimme

toiseksi parantaen näin sijoitustamme yhdellä pykälällä viime vuoteen verrattuna. Olen erittäin iloinen ja kiitollinen tästä asiakkailtamme saamasta tunnustuksesta.

Pandemian aiheuttama uusi normaali sisältää paljon uusia toimintatapoja ja digitalisaation hyödyntämistä. Paljon positiivistakin on siis vuodessa 2020 ollut. Toivon kuitenkin, että yhteiskuntamme voimakas panostaminen pandemian kitkemiseksi tuottaa tulosta ja voimme palata kohti normaalimpaa elämää, tavata läheisiämme ja nauttia ystäviemme seurasta.

Haluan lämpimästi kiittää kaikkia asiakkaitamme kuluneesta vuodesta. Iso kiitos kuuluu myös fennialaisille upeasta työstänne, jota teette jokainen päivä asiakkaidemme eteen.

Antti Kuljukka
konsernijohtaja

Hallituksen toimintakertomus

Fennia-konserni

Fennia-konsernin emoyhtiö, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia on suomalainen, asiakaidensa omistama vahinkovakuutusyhtiö, jonka juuret ja arvot ovat vahvasti yrittäjyydessä. Toimialaamme kuuluvat lakisääteiset ja vapaaehtoiset vahinkovakuutukset, joita tarjoamme yrityksille, yrittäjille ja kotitalouksille.

Konsernin tytäryhtiöt ovat vapaaehtoisia henki-, eläke- ja säästövakuutuksia tarjoava Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia, palveluyhtiö Fennia-palvelu Oy sekä lisäksi 14 kiinteistöyhtiötä. Fennia ja S-Pankki saivat kesällä 2020 päätökseen yrityskaupan, jossa S-Pankki osti Fennia-konsernin varainhoito- ja kiinteistösijoituspalvelut. Varainhoitopalveluja tarjoava Fennia Varainhoito Oy ja kiinteistöhallinnointia tarjoava Fennia Kiinteistöt Oy, toimivat konsernin tytäryhtiöinä 31.7.2020 saakka.

Fennia-konsernin liikevaihto oli 760,0 miljoonaa euroa (996,5 milj. euroa). Liikevaihdon laskuun vaikuttivat sijoitustoiminnan nettotuottojen laskeminen ja henkiyhtiön vertailuvuoteen kohdistuneet verotusmuutokset, jotka nostivat vakuutusmaksutuloa poikkeuksellisesti vuonna 2019. Konsernin tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 116,7 miljoonaa euroa (122,0 milj. euroa).

Konsernin vahinkovakuutusliiketoiminnan tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 97,7 miljoonaa euroa (72,7 milj. euroa). Konsernin vakuutustekninen kate ennen lisäetuja ja tasoitusta määrän muutoksen jälkeen parani viime vuoteen verrattuna ja oli 78,2 miljoonaa euroa (16,8 milj. euroa)

Konsernin henkivakuutusliiketoiminnan tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 19,0 miljoonaa euroa (49,2 milj. euroa). Henkivakuutusliiketoiminnan maksutulo palasi vuoden 2018 tasolle. Maksutulon ja myös korvausten laskua selittää asiakkaiden varautuminen vuoden 2019 veromuutoksiin.

Fennia konsernin sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa laskivat 125,2 miljoonaan euroon (296,7 milj. euroa). Merkittävimpinä tekijöinä sijoitustoiminnan pienentyneeseen kirjanpidolliseen tulokseen, viime vuoteen verrattuna, olivat suuremmat arvonalentumiset, pienemmät arvonalentumisten palautukset sekä pienemmät myyntivoitot.

Alustavien laskelmien mukaan konsernin vakavaraisuusasema säilyi vahvana koko vuoden 2020 ollen vuoden lopulla tasolla 231,5 prosenttia (234,3 %).

Konsernin tunnusluvut:

	2020	2019	2018
Liikevaihto, miljoonaa euroa	760,0	996,5	511,2
Vakuutusmaksutulo, miljoonaa euroa	630,5	688,5	551,0
Liikevoitto/-tappio, miljoonaa euroa	120,2	-136,2	-1,3
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, miljoonaa euroa	116,7	122,0	-17,0
Kokonaistulos, miljoonaa euroa	247,8	-126,3	-4,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä, miljoonaa euroa	1 047	1 064	1 009

Tilikauden merkittävät tapahtumat

Keväällä maailmanlaajuisesti levinnyt koronaviruspandemia vaikutti merkittävästi Fennian liiketoimintaympäristöön vuonna 2020. Vaikutukset Fennian talouteen jäivät kuitenkin alkuvuoden arvioita vähäisemmiksi. Vaikutukset liiketoiminnassa näkyivät esimerkiksi matkavakuutus-ten myynnin laskuna matkustamisen vähennyttä, sekä pandemian torjumiseksi asetettujen poikkeusolojen vuoksi yritysten liiketoimintavolyymeihin sidottujen vakuutuslajien pienentymisenä. Vahinkomäärä kehittyi suotuisasti pandemian vähentäessä taloudellista aktiviteettia. Liikennemäärien pienentyttyä liikennevahinkoja sattui tavallista vähemmän. Henkivakuutusmyynti kehittyi pandemian vuoksi suotuisasti.

Fennia myi vuoden aikana S-Pankille Fennian varainhoito- ja kiinteistösijoituspalvelut, ja kauppa toteutui 31.7.2020. Kaupan myötä Fennia keskittyy entistä voimakkaammin vakuutusliiketoimintansa kehittämiseen. Myydyissä yhtiöissä työskenteli noin 40 ammattilaista, joista merkittävä osa siirtyi vanhoina työntekijöinä S-Pankkiin, loput henkilöstöstä jäivät Fennia-konserniin.

IT-palveluyhtiö CGI ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia allekirjoittivat lokakuussa sopimuksen strategisen yhteistyön syventämisestä. Sopimuksen myötä Fennia ulkoisti pääosan IT-palveluistaan ja -hallinnostaan CGI:lle. Sopimuksen arvo on noin 48 miljoonaa euroa. Sopimuksen myötä CGI otti kokonaisvastuun merkittävästä osasta Fennian sovellusten kehitys- ja ylläpito-palveluja. Lisäksi CGI vastaa Fennian loppukäyttäjien ja käyttöympäristöjen tukipalveluista. Näin Fennia pystyy hyödyntämään kokonaisvaltaisesti CGI:n liiketoimintakonsultoinnin sekä integraatio- ja IT-hallinnan palveluja digitaalisella muutosmatkallaan. Samalla noin 60 Fennian IT-palvelujen työntekijää siirtyi CGI:lle vanhoina työntekijöinä.

Vuoden aikana yhtiö otti käyttöön uudet kollektiivisen korvausvastuun laskentaperiaatteet. Tämän johdosta vastuuvulkaa purkautui yhteensä 30,7 miljoonalla eurolla.

Konserni on keskellä suurta liiketoiminnan muutosohjelmaa, Tulevaisuuden Fenniaa. Vuonna 2019 aloitetun ohjelman myötä Fennia painottaa tekemistään entistäkin enemmän asiakaskokemuksen kehittämiseen, visionaan olla vakuutusalan asiakaslähtöisin toimija. Muutosohjelman ensimmäisenä näkyvänä virstanpylväänä uudistettiin Fennian brändi. Sen lisäksi kehitämme digitaalisia kanavia ja tietojärjestelmiä, jotta voimme vastata asiakkaidemme, henkilös-

tömme ja yhteistyökumppaneidemme tarpeisiin muuttuvassa toimintaympäristössä. Tavoitteemme on olla ymmärrettävä vakuutusyhtiö, jolla on tulevaisuudessa ennakoivin ja huolta pitävin asiakassuhde ja -kokemus, sekä loistavat digitaaliset kyvykkyudet.

Vahinkovakuutusliiketoiminta

Keskinäinen vahinkovakuutusyhtiö Fennia on Suomen neljänneksi suurin vahinkovakuuttaja. Vahinkoyhtiö tarjoaa lakisääteisiä ja vapaaehtoisia vahinkovakuutuksia yrityksille, yrittäjille ja kotitalouksille. Vahinkoyhtiön voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 97,5 miljoonaa euroa (83,2 miljoonaa euroa).

Fennian vakuutusmaksutuotot kasvoivat 459,9 miljoonaan euroon (418,7 milj. euroa). Kasvua kertyi 9,8 prosenttia. Merkittävin osa kasvusta tulee konsernin tytäryhtiö Fennia Vahinkovakuutus Oy:n fuusioimisesta osaksi konsernin emoyhtiön liiketoimintaa 1.5.2019 alkaen.

Korvauskulut laskivat tilivuonna tasolle 286,5 miljoonaa euroa (562,8 milj. euroa). Yhtiö otti vuoden aikana käyttöön uudet kollektiivisen korvausvastuun laskentaperiaatteet. Edellä mainitun takia vastuovelkaa purkautui yhteensä 30,7 miljoonalla eurolla. Vuoden suurvahinkoteuma oli suotuisa. Vuonna 2019 laskettiin eläkevastuiden diskonttaamisessa käytetty korko tasolta 1,5 % tasolle 0,0 %. Diskonttokoron alentamisen tulosvaikutus ja muut vähäiset laskutekniset muutokset olivat -227,8 miljoonaa euroa vuonna 2019.

Henkilövakuutusten vakuutusmaksutuotto oli 130,4 miljoonaa euroa (136,5 milj. euroa) ja riskisuhde 36,4 prosenttia (162,2 %). Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, vakuutusmaksutuotto oli 130,4 miljoonaa euroa (131,2 milj. euroa) ja riskisuhde 59,5 prosenttia (71,7 %).

Ajoneuvovakuutusten vakuutusmaksutuotto oli 179,3 miljoonaa euroa (161,9 milj. euroa) ja riskisuhde 65,3 prosenttia (125,6 %). Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, vakuutusmaksutuotto oli 179,3 miljoonaa euroa (163,7 milj. euroa) ja riskisuhde 65,4 prosenttia (64,1 %).

Omaisuuksivakuutusten ja muiden lajien vakuutusmaksutuotto oli 150,1 miljoonaa euroa (120,2 milj. euroa) ja riskisuhde 53,1 prosenttia (56,0 %). Ilman vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä, vakuutusmaksutuotto oli 150,1 miljoonaa euroa (138,2 milj. euroa) ja riskisuhde 53,3 prosenttia (60,2 %).

Liikekulut laskivat 122,0 miljoonaan euroon (153,1 milj. euroa). Viime vuoden tuloksessa on mukana kertaluontaisia eriä (aktivoitujen kehitysmenojen alaskirjauksia, yhteensä 37,7 miljoonaa euroa). Fennia on päättänyt korvata nykyiset tietojärjestelmänsä uusilla tulevien vuosien aikana.

Fennian yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 88,8 prosenttia (164,6 %), riskisuhde 53,1 prosenttia (114,6 %) ja toimintakulusuhde 35,7 prosenttia (50,0 %). Kertaerillä oikaistut vertailukelpoiset tunnusluvut olivat yhdistetyn kulusuhteen osalta 95,5 prosenttia (102,5 %), riskisuhteen osalta 59,8 prosenttia (65,2 %) ja toimintakulusuhteen osalta 35,7 prosenttia (37,3 %).

Alustavien laskelmien mukaan Fennian vakavaraisuusasema säilyi erittäin vahvana koko vuoden 2020 ollen vuoden lopulla tasolla 272,1 prosenttia (274,4 %).

Vahinkovakuutuksen tunnusluvut

	2020	2019	2018
Vakuutusmaksutulo, miljoonaa euroa	469,6	447,5	387,0
Vahinkosuhde, prosenttia	62,3	131,2	76,5
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, prosenttia	62,3	128,8	73,9
Liikekulusuhde, prosenttia	26,5	35,8	26,6
Yhdistetty kulusuhde, prosenttia	88,8	167,0	103,1
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, prosenttia	88,8	164,6	100,6
Liikevoitto/-tappio, miljoonaa euroa	99,8	-186,0	-25,5
Kokonaistulos, miljoonaa euroa	133,2	-93,9	15,4
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	918	919	859

Henkivakuutusliiketoiminta

Henki-Fennia on erikoistunut vapaaehtoiisiin henki-, eläke- ja säästövakuutuksiin sekä vakuutukselliseen varainhoitoon.

Henki-Fennia on Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian tytäryhtiö 100 prosentin omistuosuudella. Henki-Fennian alakonserniin kuului tilikauden päättyessä kuusi (9) yhtiön täysin omistamaa kiinteistöyhtiötä ja yksi (1) kiinteistöyhtiö, jonka omistuosuus oli 88 prosenttia. Vuoden aikana myytiin kolme (2) kiinteistöyhtiötä.

Alakonsernin liikevoitto oli 19,8 miljoonaa euroa (48,7 milj. euroa) ja yhtiön liikevoitto oli 19,7 miljoonaa euroa (47,9 milj. euroa).

Henki-Fennian kokonaismaksutulo jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen oli 159,9 miljoonaa euroa (240,0 milj. euroa). Maksetut korvaukset olivat 105,6 miljoonaa euroa (177,7 milj. euroa). Takaisinostoja oli 46,1 miljoonaa euroa (123,5 milj. euroa).

Liikekulut olivat 14,6 miljoonaa euroa (15,6 milj. euroa). Yhtiön liikekustannussuhde oli 82,6 prosenttia (89,5 %), kun tunnusluvussa huomioidaan sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoituskohteina olevien rahastojen palkkiotuotot.

Henki-Fennian vakavaraisuusaste oli alustavien laskelmien mukaan 191,2 prosenttia (188,0 %).

Henkivakuutuksen tunnusluvut

	2020	2019	2018
Vakuutusmaksutulo, miljoonaa euroa	160,9	241,0	164,1
Liikekustannus kuormitustulosta, prosenttia	92,7	100,1	100,8
Liikevoitto/-tappio, miljoonaa euroa	20,5	49,7	24,2
Kokonaistulos, miljoonaa euroa	57,4	63,3	23,0
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	52	53	52

Sijoitustoiminta

Vahinkovakuutusyhtiössä sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa laskivat 48,6 miljoonaan euroon (121,7 milj. euroa). Myyntituottoja kertyi 55,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin vertailuvuonna. Viime vuoteen verrattuna myös suurentuneet arvonalentumiset sekä pienemmät arvonalentumisen palautukset pienensivät tulosta 24,9 miljoonalla eurolla. Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle oli 3,9 prosenttia (11,2 %).

Henkiyhtiössä sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa oli 78,3 miljoonaa euroa (181,3 milj. euroa), josta sijoitussidonnaisten vakuutusten nettotuoton osuus oli 68,0 miljoonaa euroa (140,2 milj. euroa). Myyntituottoja kertyi 54,0 miljoonaa euroa vähemmän kuin viime vuonna. Viime vuoteen verrattuna myös suuremmat arvonalentumiset, pienemmät arvonalentumisten palautukset sekä arvonorotukset pienensivät tulosta 45,1 miljoonalla eurolla. Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle oli 6,0 prosenttia (7,6 %).

Fenniassa ja Henki-Fenniassa on käytössä ALM-tasehallintastrategia. Tämän johdosta yhtiöt suojaavat aktiivisesti markkinaehtoisen vastuuvélkansa arvomuutoksia korkojohdannaisilla. Korkosuojausten tavoitteena on varmistaa pitkän vastuuvélan tuottovaateen saavuttaminen ja pienentää markkinakorkojen muutoksen epäsuotuisaa vaikutusta yhtiön markkinaehtoiseen tulokseen ja vakavaraisuusasemaan.

Korkosuojaukset on toteutettu kirjanpidollisesti suojaavina. Johdannaisten arvomuutoksia ei kirjata tulosvaikutteisesti suojauksen ollessa tehokkuuslaskennan määrittelemissä rajoissa. Suojaukset ovat olleet tehokkaita koko vuoden 2020 ajan. Markkinaehtoinen suojausaste on vuoden 2020 ajan pidetty 80 prosentissa. Johdannaissopimukset on toteutettu hyvän luottoluokituksen omaavien vastapuolten kanssa. Johdannaissopimuksissa markkina-arvon muutoksia vastaan vaihdetaan vakuutta päivittäin.

Sijoitustoiminnan tunnusluvut

	2020	2019	2018
Vahinkovakuutus			
Kokonaispääoman tuotto, prosenttia	5,7	-4,2	1,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, miljoonaa euroa	80,5	197,2	27,2
Sijoitustoiminnan tuotto sitoutuneelle pääomalle, prosenttia	3,9	11,1	1,6
Henkivakuutus			
Kokonaispääoman tuotto, prosenttia	7,1	8,3	3,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, miljoonaa euroa	48,6	56,6	17,8
Sijoitustoiminnan tuotto sitoutuneelle pääomalle, prosenttia	6,0	7,6	2,4

Yritysjohdo ja henkilöstö

Kertomusvuonna Fennian hallitukseen kuuluivat jäseninä teollisuusneuvos Mikael Ahlbäck (puheenjohtaja), kauppaneuvos Matti Pörhö (varapuheenjohtaja), hallituksen puheenjohtaja Henry Backlund, professori Eva Liljeblom, toimitusjohtaja Jyrki Mäkynen, Chief Digital Officer Anni Ronkainen, hallituksen varapuheenjohtaja Paul Stucki, Risto Tornivaara ja toimitusjohtaja Tomi Yli-Kyyny.

Hallitus piti kertomusvuoden aikana yhteensä 13 kokousta. Jäsenten läsnäoloprosentti oli 97 prosenttia.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut konsernijohtaja Antti Kuljukka.

Konsernin palveluksessa oli vuonna 2020 keskimäärin 1047 henkilöä (1064), joista emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 918 henkilöä (919).

Palkitseminen

Palkitsemisen lähtökohtana Fennia-konsernissa on kannustava, oikeudenmukainen, kohtuullinen sekä konsernin ja konserniyhtiöiden lyhyen ja pitkän tähtäimen etujen mukainen johdon ja henkilöstön palkitseminen. Palkitsemisjärjestelmät perustuvat ennalta määriteltujen, konsernin strategisista tavoitteista johdettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi konsernille on laadittu palkitsemisperiaatteet (ml. palkkapolitiikka). Fennia-konsernin periaateasiakirjoissa määritellään kaikkien fennialaisten palkan ja palkkioiden määräytymisen periaatteet. Fenniassa palkitsemisperiaatteet ja palkkapolitiikka nähdään kokonaisuutena, johon vaikuttavat mielenkiintoisen ja riittävän haastavan tehtäväkentän lisäksi hyvä johtaminen, henkilöstöedut ja rahallinen palkitseminen. Palkitsemisperiaatteista ja palkkapolitiikasta selviää myös se, miten jokainen fennialainen voi itseään ja omaa toimintaansa kehittämällä vaikuttaa palkkakehitykseensä, ja mitkä ovat palkka- ja palkkioasioihin liittyvät vastuut yhtiössä.

Palkitsemisjärjestelmien rakentamisessa ja kehittämisessä huomioidaan konsernin sekä yhtiön liiketoimintastrategia, tavoitteet ja arvot, ja yhtiön pitkän aikavälin etu sekä riskienhallinta. Lisäksi huomioidaan yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ja harjoittaminen ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Palkitsemisjärjestelmissä on muun muassa ennalta määrätyt palkkiomaksimit, jotka rajoittavat palkkion enimmäismäärän ja force majeure -ehto, joka antaa hallitukselle oikeuden järjestelmien muuttamiseen kesken kauden, jos yhtiön taloudellinen asema on vaarantunut tai olosuhteet ovat muutoin muuttuneet merkittävästi. Palkkioista päätettäessä noudatetaan "yhden yli" -periaatetta eli päätöksentekijänä palkitsemisasioiden pääsääntöisesti palkittavan henkilön esimiehen esimies.

Konsernirakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Fennian konsernitilinpäätökseen yhdistellään yhtiön 100 prosenttisesti omistama Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia alakonsernitilinpäätöksen perusteella.

Fennia Varainhoito Oy, joka oli Keskinäisen Vakuutusyhtiö Fennian 100 prosenttisesti omistama 31.7.2020 saakka ja Fennia Varainhoidon tytäryhtiö Fennia Kiinteistöt Oy, josta Fennia Varainhoidon omistusosuus on 100 prosenttia, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen seitsemän kuukauden ajalta. Fennia Varainhoito ei ole laatinut konsernitilinpäätöstä.

Fennia Vahinkovakuutus toimi konsernin tytäryhtiönä 1.5.2019 saakka, jolloin sen toiminta fuusioitiin osaksi konsernin emoyhtiön liiketoimintaa. Vuonna 2019 Fennia Vahinkovakuutus on yhdistelty konsernitilinpäätökseen neljän kuukauden ajalta.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty eFennia Oy, josta Fennian omistusosuus on 20 prosenttia ja äänioikeus 63,6 prosenttia sekä Fennian 100 prosenttisesti omistama Fennia-palvelu Oy.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallinta

Fennian konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan perustana toimii konserniyhtiöiden hallituksissa vahvistetut riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet. Fennia-konsernissa riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla konserniin ja konserniyhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan. Vakavaraisuuden hallinnalla puolestaan tarkoitetaan strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla ohjataan ja määritetään konserniyhtiöiden ja konsernin riskinkantokyky, riskinottohalukkuus ja riskinsietokyky sekä keskeisten riskien rajoitukset.

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli perustuu ns. kolmen puolustuslinjan malliin, jota on tarkemmin kuvattu riskienhallintaa koskevassa liitetiedossa. Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinointia ja tiedon välittämistä varten konsernissa toimii riskienhallinnan johtoryhmä. Vakuutusyhtiöiden taseen hallintaa varten koostuu konsernitason tasehallintakomitea (ALCO).

Sijoitustoiminta perustuu yhtiöiden hallituksissa hyväksyttyihin ALM-suunnitelmiin, joissa määritellään muun muassa sijoitusallokaatio ja sijoitustoiminnan käytännön toimijoiden vastuut ja valtuudet. Sijoitusallokaatioita määrättäessä otetaan huomioon yhtiöiden riskinkantokyky.

Riskeistä sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta on laadittu tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty Fennia-konsernin merkittävimmät riskit sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet.

Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista

Fennia julkaisee erillisen selvityksen muista kuin taloudellisista tiedoista. Kertomus julkaistaan Fennian verkkosivuilla www.fennia.fi.

Yhteiskuntavastuuraaportti

Fennia julkaisee erillisen yhteiskuntavastuuraaportin. Raportti julkaistaan Fennian verkkosivuilla www.fennia.fi.

Vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus

Fennian, Henki-Fennian ja Fennia-konsernin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeva kertomus julkaistaan viimeistään 8.4.2021 Fennian verkkosivuilla www.fennia.fi.

Näkymät alkaneella tilikaudella

Fennia-konserniin kuuluvan vahinkovakuutusliiketoiminnan arvioidaan vuonna 2021 raportoitavan yhdistetyn kulusuhteen, joka on heikompi kuin vertailuvuonna, ilman vertailukelpoisuuden vaikuttavia eriä. Tulevien investointien määrä ja ajallinen toteutuminen voivat kuitenkin vaikuttaa merkittävästikin vahinkovakuutusliiketoiminnan kannattavuuteen. Henkivakuutuksen operatiivisen tuloksen vuonna 2021 arvioidaan olevan vertailuvuoden mukainen. Pääomamarkkinoiden kehitys vaikuttaa merkittävästi Fennia-konsernin tulokseen.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian voitonjakokelpoiset varat olivat 403 291 350,34 euroa. Yhtiön tilikauden voitto oli 84 410 841,60 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto siirretään varmuusrahastoon.

Tilinpäätös

Tuloslaskelma 1.1.2020 - 31.12.2020

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Vakuutustekninen laskelma				
Vahinkovakuutus				
Vakuutusmaksutuotot				
Vakuutusmaksutulo	469 566	418 041	469 566	447 504
Jälleenvakuuttajien osuus	-5 604	-5 386	-5 604	-5 422
	463 962	412 655	463 962	442 082
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaismuutos				
Fuusiossa siirtynyt vastuu	-4 226	5 421	-4 226	934
Jälleenvakuuttajien osuus				
Kokonaismuutos				
Fuusiossa siirtynyt vastuu	139	585	139	585
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	459 875	418 661	459 875	443 601
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-352 061	-362 699	-352 061	-382 014
Jälleenvakuuttajien osuus	2 394	1 822	2 394	2 248
	-349 667	-360 877	-349 667	-379 766
Korvausvastuun muutos				
Kokonaismuutos				
Fuusiossa siirtynyt vastuu	63 277	-200 697	63 277	-200 719
Jälleenvakuuttajien osuus				
Kokonaismuutos				
Fuusiossa siirtynyt vastuu	-97	-1 227	-97	-1 527
	63 180	-201 924	63 180	-202 246
Korvauskulut yhteensä	-286 486	-562 801	-286 486	-582 012
Liikekulut	-121 974	-153 106	-113 846	-153 491
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	51 415	-297 246	59 543	-291 902
Tasoitusmäärän muutos				
Kokonaismuutos				
Fuusiossa siirtynyt vastuu	-2 045	258 699	-2 045	258 699
Vakuutustekninen kate	49 370	-38 547	57 498	-33 203
Vakuutustekninen laskelma				
Henkivakuutus				
Vakuutusmaksutulo				
Vakuutusmaksutulo			160 941	240 966
Jälleenvakuuttajien osuus			-1 073	-1 022
Vakuutusmaksutulo yhteensä			159 868	239 945
Osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta			78 888	182 902
Muut vakuutustekniset tuotot				
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset			-105 804	-178 018
Jälleenvakuuttajien osuus			166	309
			-105 638	-177 709

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Korvausvastuun kokonaismuutos			-3 168	-8 326
			-3 168	-8 326
Korvauskulut yhteensä			-108 806	-186 035
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Vakuutusmaksuvastuun kokonaismuutos			-96 328	-171 926
			-96 328	-171 926
Liikekulut			-14 383	-15 398
Vakuutustekninen tulos			19 240	49 488
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Vahinkovakuutuksen tekninen kate			57 498	-33 203
Henkivakuutuksen tekninen tulos			19 240	49 488
Sijoitustoiminnan tuotot	100 371	162 254	159 190	273 647
Sijoitusten arvonorotus			91 584	94 712
Sijoitustoiminnan kulut	-51 806	-40 522	-119 642	-70 434
Sijoitusten arvonorotusten oikaisu			-5 886	-1 263
	48 564	121 732	125 246	296 662
Sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirto			-78 888	-182 902
Muut tuotot				
Sijoituspalvelutoiminnan tuotot			5 696	6 512
Muut	-431	58	1 008	1 558
			6 704	8 070
Muut kulut				
Sijoituspalvelutoiminnan kulut			-4 292	-8 375
Muut	-10	-6	-8 798	-7 703
			-13 089	-16 078
Voitto varsinaisesta toiminnasta	97 493	83 236	116 710	122 037
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta			5	-49
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	97 493	83 236	116 716	121 988
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	660	1 195		
Tuloverot				
Tilikauden verot	-13 983	-11 529	-18 532	-22 915
Aikaisempien tilikausien verot	241	172	350	582
Laskennalliset verot			-2 468	3 484
	-13 742	-11 357	-20 650	-18 849
Vähemmistöosuudet			-258	-317
Tilikauden voitto	84 411	73 075	95 808	102 821

Tase 31.12.2020

Vastaavaa

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	62 834	70 771	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	7 544	11 328	10 818	14 443
Liikearvo	0	0	59 675	67 332
Ennakkomaksut	46	0	1 283	872
	70 424	82 099	71 775	82 647
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	162 516	175 279	290 783	324 776
Kiinteistösijoitusrahastot	45 378	45 500	53 715	53 853
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	66 754	76 382		
Lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä			2 448	1 843
	274 648	297 161	346 946	380 473
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	53 222	68 486		
Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä			1 477	1 471
	53 222	68 486	1 477	1 471
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	808 631	729 696	1 056 838	976 420
Rahoitusmarkkinavälineet	568 666	571 312	966 346	966 890
Kiinnelainasaamiset	26 289	29 221	27 089	31 918
Muut lainasaamiset	33 239	23 793	34 049	24 604
	1 436 825	1 354 023	2 084 322	1 999 832
Jälleenvakuutustalletesaamiset	61	62	61	62
Sijoitukset yhteensä	1 764 756	1 719 732	2 432 806	2 381 838
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset			1 367 340	1 235 561
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	89 584	76 686	90 542	76 824
Jälleenvakuutustoiminnasta	563	952	734	1 261
Muut saamiset	88 888	62 097	101 297	80 289
Laskennalliset verosaamiset			149	3 308
	179 034	139 735	192 723	161 682
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	4 954	7 354	5 188	7 631
Tavaravarastot	339	390	352	402
	5 293	7 743	5 539	8 033
Rahat ja pankkisaamiset	49 263	44 533	88 107	84 713
	54 556	52 276	93 646	92 746
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	8 833	9 173	15 012	15 717
Muut siirtosaamiset	9 697	9 735	12 969	13 377
	18 530	18 909	27 981	29 094
	2 087 300	2 012 751	4 186 271	3 983 568

Vastattavaa

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Oma pääoma				
Pohjarahasto	7 703	7 703	7 703	7 703
Arvonkorotusrahasto	583	583	583	583
Varmuusrahasto	318 822	245 747	318 822	245 747
Hallituksen käyttövarat	59	59	59	59
Edellisten tilikausien voitto			93 013	63 266
Tilikauden voitto	84 411	73 075	95 808	102 821
	411 577	327 167	515 987	420 179
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	110	769		
Vähemmistöosuudet			1 590	2 149
Vakuutustekninen vastuuelka				
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksu- vastuu	159 946	155 720	159 946	155 720
Jälleenvakuuttajien osuus	-1 177	-1 039	-1 177	-1 039
	158 768	154 681	158 768	154 681
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvas- tuu			388 015	421 455
Vahinkovakuutuksen korvausvastuu	1 249 644	1 312 921	1 249 644	1 312 921
Jälleenvakuuttajien osuus	-12 794	-12 890	-12 794	-12 890
	1 236 850	1 300 031	1 236 850	1 300 031
Henkivakuutuksen korvausvastuu			152 530	150 473
Vahinkovakuutuksen tasoitusmäärä	115 803	113 758	115 803	113 758
Vakuutustekninen vastuuelka yhteensä	1 511 422	1 568 470	2 051 967	2 140 398
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelka			1 368 781	1 237 902
Velat				
Jälleenvakuutustoiminnasta	1 694	1 236	2 451	2 011
Muut velat	119 370	76 358	189 971	119 753
Laskennalliset verovelat			6 912	7 602
	121 064	77 595	199 333	129 366
Siirtovelat	43 127	38 750	48 612	53 573
	2 087 300	2 012 751	4 186 271	3 983 568

Rahoituslaskelma

Epäsuora rahoituslaskelma

Luvut ovat tuhansina euroina.

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	83 751	71 880	95 808	102 821
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuunmuutos	-57 048	122 952	42 448	122 309
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnousut	19 911	-5 024	-38 485	-109 719
Suunnitelman mukaiset poistot	17 381	61 924	31 990	77 673
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua			-5	0
Muut oikaisut	-55 333	-103 839	-24 696	-155 594
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	8 662	147 893	107 059	37 490
Käyttö pääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys	-16 983	-10 089	-11 176	10 919
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys	44 796	64 492	69 294	93 054
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	36 475	202 296	165 178	141 463
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-308	-191	-437	-215
Maksetut välittömät verot	16 792	22 379	-21 780	34 474
Liiketoiminnan rahavirta	52 958	224 484	142 961	175 722
Investointien rahavirta				
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-88 764	-235 223	-175 107	-264 301
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	41 900	92 673	45 783	136 960
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-1 363	-47 673	-10 244	24 384
Investointien rahavirta	-48 228	-190 222	-139 567	-102 957
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako				
Rahavarojen muutos	4 730	34 262	3 394	72 765
Rahavarat tilikauden alussa	44 533	44 663	84 713	123 346
Sulautumisen osuus	0	34 132	0	34 132
Rahavarat tilikauden lopussa	49 263	44 533	88 107	84 713
	4 730	34 262	3 394	72 765

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Rakennuksiin kohdistuvat tuloutetut arvonkorotukset poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenon välinen erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä merkitään hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonmuutoksia ei ole kirjattu. Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuuteen liittyvät arvonalentumiset kirjataan tulokseen.

Lainasaamiset ja talletukset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti enintään alkuperäiseen hankintamenoon saakka käyvän arvon noustessa.

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen valuuttakurssiriskiltä ja hintariskiltä soveltamalla käyvän arvon suojausta. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina. Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta ja raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi. Ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata.

Korkojohdannaisia käytetään (muun kuin sijoitussidonnaisten) markkinaehtoisen vastuuvelan korkoriskin suojaamiseen tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan yhtiön riskienhallinnan mukaisesti. Näitä korkojohdannaisia on käsitelty kirjanpidollisesti suojaavina. Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonmuutos kattaa sen ja edellyttäen, että suojaus on tehokas. Mikäli kuitenkin suojaavien korkojohdannaisten negatiivinen arvonmuutos ylittää suojattavan

markkinaehtoisen vastuuvelan positiivisen arvonmuutoksen, ylitys kirjataan sijoitusten arvon alentumisiin. Korkojohdannaisista merkitään tilikauden tuotoksi ja kuluksi sopimuksen perusteella tilikauteen kohdistuvat korot. Kirjanpidollisesti suojaavien korkojohdannaisten sulkemisen yhteydessä syntyvä voitto tai tappio jaksotetaan kunkin johdannaissopimuksen juoksuajalle.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan tuotoksi tai kuluksi.

Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä tietojärjestelmien suunnittelumenot ja lisäksi taseeseen on aktivoitu liikearvo. Ne ja kalusto esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Tietojärjestelmien aktivoinneista kirjataan arvonalennuksia, mikäli aktivoinnin ei voida enää katsoa tuottavan tuloa vastaisuudessa.

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alempaan todennäköiseen arvoon. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hankintamenosta arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan tasapoistoin. Arvioidut poistoajat ovat keskimäärin seuraavat:

• Atk-ohjelmat	3–7 vuotta
• Tietojärjestelmien suunnittelumenot	3–10 vuotta
• Muut pitkävaikutteiset menot	3–10 vuotta
• Liikearvo	10 vuotta
• Toimisto-, liike- ja teollisuusrakennukset	20–75 vuotta
• Rakennusten ainesosat	10–20 vuotta
• Kuljetusvälineet ja atk-laitteet	3–5 vuotta
• Konttorikoneet ja -kalusto	7 vuotta

Sijoitusten arvonorotukset

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon ja muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset kirjataan sidotussa omassa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon. Rakennusten tuloutettu arvonorotus poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusten käypä arvo

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään korkeintaan markkinaperusteisia käypä arvoja. Kohteet arvioidaan kassavirtaan perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Kiinteistösi-
joitusten vuosittaiseen käyvän arvon määrittämiseen osallistuu ulkopuolinen auktorisoitu kiin-
teistöarvioitsija ja yhtiön omat asiantuntijat.

Tytäryrityksenä olevan henkivakuutusyhtiön osakkeiden ja osuuksien käypä arvo perustuu Embedded Value -menetelmään. Tytäryhtiön Embedded Value perustuu muunneltuun Sol-
venssi II -taseeseen.

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat,
käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä saatavilla olevaa jatkuvan kaupankäynnin mu-
kaista kurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Noteeraamattomien arvo-
papereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankinta-
menoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona
on käytetty hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta tai sen puuttu-
essa hankintamenoa.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän markkinanoteeraukseen perustuen tai
sen puuttuessa tilinpäätöspäivän swap-markkinanoteerauksista johdettuihin diskontto- ja ter-
miinikorkokäyriin sekä tilinpäätöspäivän valuuttakursseihin perustuen.

Saamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätök-
sessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä sijoitusten käyvät arvot on muutettu
euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin julkaisemia tilinpäätöspäivän viitekursseja. Sekä tili-
kauden aikana, että tilinpäätöksessä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot merkitään kyseisten tu-
lojen ja menojen oikaisueriksi tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli kurssierot liitty-
vät rahoitustapahtumiin. Vakuutusteknisen laskelman kurssieroja ei ole tuloslaskelmassa siir-
retty sijoitustoiminnan tuottoihin/kuluihin. Siirtämättä jättämisellä ei ole vaikutusta tuloslas-
kelman antamaan oikeaan ja riittävään kuvaan tuloksen muodostumisesta.

Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö
Elossa ja fuusiossa siirtyneiden henkilöstön eläketurva on Eläkevakuutusyhtiö Veritaksessa.
Tilivuoteen kohdistuvat eläkemenot on kirjattu suoriteperusteisesti kuluksi.

Tilinpäätössiirtojen kertymä ja laskennallisen veron käsittely

Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä ja konsernitilinpäätöksessä laskennalliset verovelat kirjataan kokonaisuudessaan, ja saaminen siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan se pystytään hyödyntämään. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivän mennessä vahvistettua verokantaa.

Vahinkovakuutuksen maksuvastuu

Maksuvastuun määrittämisessä käytetään Pro rata -menetelmää. Rakennusvirhevakuutusten maksuvastuun määrittämisessä käytetään Pro rata -menetelmää ja 4 % vuotuista inflatio-ole-
tusta. Ainaisvakuutuksille on määritetty vakuutuksittain rahastoarvot, joita vähennetään takai-
sinostojen ja vakuutuksista maksettujen korvausten määrillä.

Vahinkovakuutuksen korvausvastuu

Korvausvastuuta laskettaessa noudatetaan sekä vakuutusyhtiölain että sosiaali- ja terveystoiministeriön ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista.

Yhtiö otti käyttöön uudet kollektiivisen korvausvastuun laskentaperiaatteet. Edellä mainitun takia vastuuvulkaa purkautui yhteensä 30,7 miljoonalla eurolla.

Yhtiö käyttää eläkevarausten laskennassa vakuutusyhtiöiden yleisesti käyttämää vuonna 2016 päivitettyä kuolevuusmallia luottamustasolla 75,0 prosenttia.

Yhtiö käyttää eläkevuotoisen vastuuvulan (tunnetut eläkevaraukset sekä kollektiivinen eläkevaraus) laskennassa 0,0 prosentin diskonttaus korkoa pois lukien potilasvakuutuksen tapauskohtaiset eläkevastuut. Potilasvakuutuksen tapauskohtaiset eläkevastuut määräytyvät Potilasvakuutuskeskuksen vastuuvulka-perusteiden mukaisesti. Muihin korvausvastuun osiin ei sovelleta korkoutusta.

Korvausvastuuseen kuuluu myös erikseen taseessa esitettävä tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri. Tasoitusmäärän suuruus määräytyy Finanssivalvonnan yhtiölle vahvistamien perusteiden mukaan. Tasoitusmäärän peruste ei muuttunut vuonna 2020.

Henkivakuutuksen vastuuvulka

Vastuuvulkaa laskettaessa noudatetaan sekä vakuutusyhtiölain että sosiaali- ja terveystoiministeriön ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

Sijoitusten arvonkehitykseen sidottuihin vakuutuksiin (sijoitussidonnaiset vakuutukset) ei liity laskuperustekorkoa. Muiden vakuutusten osalta vastuovelka lasketaan vakuutuskohtaisesti ja käytettävä laskuperustekorko vaihtelee seuraavasti:

- Yksilöllisissä henki- ja eläkevakuutuksissa käytettävä laskuperustekorko on välillä 1-4,5 prosenttia, koron määrä riippuu vakuutuksen alkamisajankohdasta. Uusissa eläkevakuutus sopimuksissa laskuperustekorko on 1 prosenttia.
- Kapitalisaatiosopimusten laskuperustekorko on välillä 0-1,5 prosenttia, koron määrä riippuu sopimuksen alkamisajankohdasta ja kohderyhmästä.
- Ryhmäeläkevakuutuksen laskuperustekorko on 0-3,5 prosenttia. Uudet ryhmäeläkevakuutukset ovat vuosikorollisia (laskuperustekorko on 0 prosenttia).

Laskuperustekorkovaatimuksen täyttämiseksi vastuovelkaa on täydennetty aiemmissa tilinpäätöksissä. Korkotäydennysvastuu 31.12.2020 oli noin 95,8 miljoonaa euroa. Täydennysten ansiosta vuotuinen sijoitustoiminnalle tuleva vähimmäistuottovaade laskuperustekorkoisen vakuutuskannan osalta on 1,0 prosenttia.

Kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaan henkivakuutusyhtiön on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutus sopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottamien ylijäämien mukaan jaettaviin lisäetuihin. Tämä periaate edellyttää, että kohtuullinen osa näiden vakuutusten tuottamasta ylijäämästä tulee palauttaa lisäetuina kyseisille vakuutuksille, mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät tätä estä.

Henki-Fennian tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutettujen vakuutusten vakuutus säästöille pitkällä aikavälillä vähintään riskittömän koron mukainen bruttotuotto. Lisäetujen jakamisessa otetaan huomioon vakuutuksen kesto ja takaisinosto-oikeus. Annettava tuotto määräytyy yhtiön sijoitusten pitkäaikaisen nettotuoton perusteella.

Vakuutuksen kokonaiskorolla tarkoitetaan vakuutus sopimuksen laskuperustekoron ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävien lisäetujen yhteismäärää. Hyvitettävien lisäetujen määrään vaikuttaa sopimuksen laskuperustekoron taso. Kun yhtiön saama sijoitusten nettotuotto on matala, alennetaan lisäetujen tasoa. Tällöin vakuutusten, joiden laskuperustekorko on matala, kokonaiskorko voi jäädä pienemmäksi kuin vakuutusten, joiden laskuperustekorko on korkea. Kun sijoitusten nettotuotto on korkea, voivat vakuutukset, joilla on matala laskuperustekorko, saada suurempaa kokonaiskorkoa kuin vakuutukset, joilla on korkea laskuperustekorko.

Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen, minkä johdosta sijoitustuotoista syntynyttä ylijäämää voidaan jaksottaa annettavaksi lisäetuina kyseiselle vakuutusryhmälle tulevana vuosina.

Lisäetujen tasoa rajoittavat omistajan asettamat pääoman tuottovaatimukset sekä yhtiön vakavaraisuustavoite. Vakavaraisuustavoite asetetaan sellaiseksi, että kaikki lainsäätäjän edellyttämät vakavaraisuusrajat ylittyvät ja että yhtiön on mahdollista ottaa riskiä sijoitustoiminnassa siinä määrin kuin vakavaraisuuden ylläpito, vastuvelan tuottovaade ja omistajan tuottovaade edellyttävät.

Henki-Fennian hallitus päättää vakuutuksille annettavista lisäeduista vuosittain. Etukäteen vahvistettujen lisäetujen määrää voidaan kuitenkin muuttaa myös kesken vuoden, mikäli vakavaraisuus tai yleinen markkinatilanne sitä edellyttävät.

Riskihenkivakuutuksissa kohtuusperiaatetta sovelletaan kuolemantapausturvien ja työkyvyttömyysturvien osalta nimetyille vakuutusryhmille korotettujen korvaussummien muodossa.

Lisäetutavoitteet eivät ole sitovia, eivätkä ne ole osa yhtiön ja vakuutuksenottajan välistä vakuutussopimusta. Lisäetutavoitteet ovat voimassa toistaiseksi ja yhtiö pidättää itsellään oikeuden lisäetutavoitteiden muuttamiseen.

Kohtuusperiaatteen toteutuminen vuonna 2020

Henki-Fennian antamat lisäedut vuonna 2020 vastaavat yhtiön kohtuusperiaatteessaan asettamia tavoitteita. Vakuutuksille annettava tuotto määräytyy yhtiön sijoitusten pitkäaikaisen nettotuoton perusteella. Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen. Lisäetuja annettaessa otetaan huomioon yhtiön vakavaraisuusasema ja korkotaso.

Pitkään jatkuneesta erittäin matalasta korkotasosta johtuen yhtiö on siirtänyt aiempina vuosina osan tuloksestaan korkotäydennysvastuuseen käytettäväksi tulevana vuosina laskuperustekoron kustantamiseen. Tilinpäätöksessä 31.12.2020 ei tehty uutta siirtoa korkotäydennysvastuuseen. Korkotäydennysvastuuta purettiin suunnitelman mukaisesti.

Uusien eläkevakuutusten laskuperustekorko on ollut jo useiden vuosien ajan matala (0 - 1 prosenttia). Lisäetujen jatkuvuuden turvaamiseksi vuoden 2017 tuloksesta siirrettiin 3,8 miljoonaa euroa tulevien lisäetujen vastuuseen käytettäväksi 0 ja 1 prosentin laskuperustekoron eläkevakuutusten lisäetujen kustantamiseen. Vuonna 2020 hyvitetyt lisäkorot on kustannettu tulevien lisäetujen vastuuta purkamalla.

Riskitön korko on pysynyt alhaalla sekä lyhyiden korkojen että pitkien valtion lainojen osalta vuodesta 2009 alkaen. Henki-Fennian hyvittävä kokonaiskorko on ylittänyt selvästi vastaavan sijoitusajan riskittömän koron vuosina 2009-2020. Lisäetujen jakamisessa on otettu huomioon paitsi sopimuksen laskuperustekorko, myös vakuutuksen kesto ja takaisinosto-oikeus. Tästä johtuen eläkevakuutuksille hyvitettävä kokonaiskorko on ollut korkeampi kuin säästövakuutuksille hyvitettävä korko. Alla on taulukko Henki-Fennian hyvittämistä kokonaiskoroista vuonna 2020:

Korkotuottoisten vakuutusten vuotuiset kokonaiskorot 2020

Laskuperuste- korko	Yksilöllinen säästövakuutus	Yksilöllinen eläkevakuutus	Ryhmäeläke- vakuutus	Kapitalisaatio- sopimus
4,50 %	4,50 %	4,50 %		
3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	
2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
2,00 %			2,00 %	
1,50 %	1,50 %			1,50 %
1,00 %	1,00 %	1,70 %	1,70 %	1,00 %
0,00 %			1,70 %	0,60 %

Riskihenkivakuutuksista syntynyttä ylijäämää jaetaan riskivakuutuksille vahinkotapahtuman yhteydessä maksettavina lisäsummina. Vuonna 2020 maksetut lisäsummat, 977 261 euroa, kustannettiin edellisessä tilinpäätöksessä tehtyä tulevien lisäetujen vastuuta purkamalla. Lisäksi lisäsummia varten tehtyä varausta kasvatettiin 1 469 932 euroa.

Konsernitilinpäätös

Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki sellaiset tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti määräysvalta. Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia kuuluu konserniin tytäryhtiönä. Henki-Fennian ja sen tytäryhtiöiden yhdistely konsernitilinpäätökseen tehdään Henki-Fennian alakonsernitilinpäätöksen perusteella. Konserniin kuuluu myös Fennia-palvelu Oy ja eFennia Oy (omistusosuus 20 prosenttia, äänioikeus 63,6 prosenttia).

Fennia myi vuoden aikana S-Pankille Fennian varainhoito- ja kiinteistösijoituspalvelut, kauppa toteutui 31.7.2020. Fennia Varainhoito Oy ja sen 100 prosenttisesti omistama Fennia Kiinteistöt Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen seitsemän kuukauden ajalta. Fennia Varainhoito ei ole laatinut konsernitilinpäätöstä. Toteutunut liiketoimintasiirto Fennia Varainhoidon ja Fennia Kiinteistöjen välillä on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä 2019.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt muut tytäryhtiöt ovat kiinteistöyhtiöitä. Konserniin kuului vuoden 2020 lopussa lisäksi 14 (19) kiinteistöyhtiötä, joista 7 (10) kuului Henki-Fennian muodostamaan alakonserniin. Vuoden aikana myytiin viisi kiinteistöyhtiötä. Konserniin on myös yhdistelty osakkuusyhtiönä Uudenmaan Pääomarahasto Oy.

Fennia osti marraskuussa 2018 silloisen Folksam Vahinkovakuutus Oy:n koko osakekannan. Fennia Vahinkovakuutus toimi konsernin tytäryhtiönä 1.5.2019 saakka, jolloin sen toiminta fuusioitiin osaksi konsernin emoyhtiön liiketoimintaa. Fennia Vahinkovakuutus on yhdistelty konsernitilinpäätökseen neljän kuukauden ajalta vuonna 2019.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemmistön osuus omaksi eräkseen. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomene-

telmää käyttäen. Käyttöomaisuuserille kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen käyttöomaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamatta jäänyt konserniliikearvo poistetaan 10 vuodessa.

Kiinteistötytäryhtiöiden kirjanpidossa osakkeiden hankinta-ajankohtana olleet arvonorotukset on peruutettu, koska niiden muodostamisperuste on vaikuttanut tytäryhtiön osakkeiden hankintahintaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyrityksinä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joiden äänivallasta konserni omistaa 20-50 prosenttia. Poikkeuksena ovat omistukset (20-50 prosenttia) keskinäisissä asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä sekä yhteissijoitusyrityksissä, jotka jätetään yhdistelemättä. Yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan.

Konsernin omistukset rahastoissa ovat taseessa hankintahintaisina kiinteistörahasto-osuuksina ja niiden käyvän arvon ja hankintahinnan välinen arvostusero sisältyy konsernin sijoitusten arvostuseroihin. Yhdisteleminen konsernitilinpäätökseen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Omistukset ovat konsernin näkökulmasta sijoituksia, joiden esittäminen sijoituksissa antaa oikeat ja riittävät tiedot konsernin kannalta.

Konserniyhtiöt 31.12.2020

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät seuraavat tytäryhtiöt:

- eFennia Oy
- Fennia-palvelu Oy
- Fennia Varainhoito Oy, myyty 31.7.2020
- Fennia Kiinteistöt Oy, myyty 31.7.2020
- Kiinteistö Oy Eagle Lahti
- Kiinteistö Oy Joensuun Metropol
- Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2
- Kiinteistö Oy Ruosilantie 11, myyty 18.12.2020
- Kiinteistö Oy Televisiokatu 1
- Kiinteistö Oy Televisiokatu 3
- Kiinteistö Oy Tampereen Rautatienkatu 21
- Kiinteistö Oy Tampereen Ratapihan kulma
- Kiinteistö Oy Vantaan Kaivokselantie 9, myyty 2.3.2020

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian tytäryhtiöt:

- Kiinteistö Oy Teohypo
- Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1
- Kiinteistö Oy Vaajakosken Varaslahdentie 6, myyty 17.12.2020
- Kiinteistö Oy Sellukatu 5
- Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus
- Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5
- Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1
- Kiinteistö Oy Vasaramestari, myyty 18.12.2020
- Kiinteistö Oy Konalan Ristipellontie 25, myyty 18.12.2020
- Munkinseudun Kiinteistö Oy

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät osakkuusyhtiönä:

- Uudenmaan Pääomarahasto Oy

Tunnuslukujen laskentakaavat

Yleiset tunnusluvut

Liikevaihto =

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

- + vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + muut tuotot

Henkivakuutuksen liikevaihto

- + vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
- + muut tuotot

Kokonaistulos = liikevoitto (tappio) +/- taseen ulkopuolisten arvostuserojen muutos

Kokonaispääoman tuotto käyvin arvoin (%) =

- +/- liikevoitto tai tappio
- + rahoituskulut
- + perustekorkokulu
- +/- sijoitusten arvostuserojen muutos
- + taseen loppusumma
- sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka
- +/- sijoitusten arvostuserot

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Henkivakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan vakuutuksille vuoden aikana hyvitettyä takuukorkoa lisättynä/vähennettynä mahdollisilla takuukoron täydennysvastuun muutoksilla.

Vahinkovakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle käyvin arvoin (prosentteina)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kasvirrat.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä.

Vahinkovakuutus

Vakuutusmaksutulo = vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta.

Vahinkosuhde % =

$$\frac{\text{korvauskulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}}$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) % =

$$\frac{\text{korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{vakuutusmaksutuotot}}$$

Liikekulusuhde % =

$$\frac{\text{liikekulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}}$$

Tunnusluvut lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Yhdistetty kulusuhde % = vahinkosuhde + liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua) % =
vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) + liikekulusuhde

Henkivakuutus

Vakuutusmaksutulo = vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta.

Liikekustannussuhde (% kuormitustulosta) =

$$\begin{aligned} &+ \text{liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} \\ &+ \frac{\text{korvausten selvittelykulut}}{\text{kuormitustulo}} \end{aligned}$$

Konsernin tulossanalyysi

Luvut ovat miljoonaa euroa.

	2020	2019	2018	2017	2016
Vahinkovakuutus					
Vakuutusmaksutuotot	460	444	384	396	412
Korvauskulut	-286	-582	-294	-295	-326
Liikekulut	-114	-153	-102	-100	-103
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	60	-292	-12	1	-17
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset	46	114	-13	59	17
Muut tuotot ja kulut	-6	-8	-1	0	1
Liikevoitto/-tappio	100	-186	-25	61	1
Tasoitusmäärän muutos	-2	259	-16	-30	-13
Vahinkovakuutuksen voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	98	73	-41	31	-12
Henkivakuutus					
Vakuutusmaksutulo	160	240	163	166	206
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset ja niiden oikaisut	79	183	-40	69	89
Maksetut korvaukset	-106	-178	-96	-104	-90
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	-98	-180	11	-95	-180
Liikekulut	-14	-15	-15	-15	-14
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	21	50	24	20	10
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0	1
Liikevoitto	20	50	24	21	11
Tasoitusmäärän muutos	0	0	0	0	0
Lisäedut	-1	0	0	-4	-2
Henkivakuutuksen voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	19	49	24	16	9
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	117	122	-17	47	-3
Tuloverot ja muut välittömät verot	-21	-19	-2	-6	0
Vähemmistöosuudet	0	0	-1	0	0
Konsernin voitto/tappio tilikaudelta	96	103	-20	40	-4

Tunnusluvut

Luvut ovat miljoonaa euroa, prosenttia tai henkilöitä.

	2020	2019	2018	2017	2016
Konsernin tunnusluvut					
Liikevaihto	760	997	511	704	737
Vakuutusmaksutulo	631	688	551	560	624
Liikevoitto/-tappio	120	-136	-1	82	11
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	117	122	-17	47	-3
Kokonaistulos	248	-126	-5	113	49
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	1 047	1 064	1 009	1 012	1 044
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	470	448	387	394	417
Vahinkosuhte	62 %	131 %	77 %	74 %	79 %
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua	62 %	129 %	74 %	71 %	76 %
Liikekulusuhte	27 %	36 %	27 %	25 %	25 %
Yhdistetty kulusuhte	89 %	167 %	103 %	100 %	104 %
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua	89 %	165 %	101 %	97 %	101 %
Liikevoitto/-tappio	100	-186	-25	61	1
Kokonaistulos	133	-94	15	81	26
Kokonaispääoman tuotto	6 %	-4 %	1 %	5 %	2 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	81	197	27	79	42
tuotto sitoutuneelle pääomalle	4 %	11 %	2 %	5 %	3 %
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	918	919	859	892	935
Henkivakuutuksen tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	161	241	164	167	207
Liikekustannus kuormitustulosta	93 %	100 %	101 %	104 %	104 %
Liikevoitto	20	50	24	21	11
Kokonaistulos	57	63	23	31	14
Kokonaispääoman tuotto	7 %	8 %	4 %	5 %	5 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	49	57	18	25	30
Sijoitustoiminnan tuotto sitoutuneelle pääomalle	6 %	8 %	2 %	3 %	4 %
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	52	53	52	52	53

Emoyhtiön sijoitusjakauma käyvin arvoin

	Perusjakauma 31.12.2020, miljoonaa euroa	Perusjakauma 31.12.2020, prosenttia	Perusjakauma 31.12.2019, miljoonaa euroa	Perusjakauma 31.12.2019, prosenttia	Riskijakauma 31.12.2020, miljoonaa euroa (alaviite 8)	Riskijakauma 31.12.2020, prosenttia (alaviite 8)	Riskijakauma 31.12.2019, prosenttia (alaviite 8)
Korkosijoitukset yhteensä	1 341,0	62,5	1 199,4	60,0	1 341,0	62,5	60,0
Lainasaamiset (alaviite 1)	59,7	2,8	53,2	2,7	59,7	2,8	2,7
Joukkovelkakirjalainat	1 008,9	47,0	1 022,6	51,2	1 008,9	47,0	51,2
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset (alaviite 1, 2)	272,4	12,7	123,6	6,2	272,4	12,7	6,2
Osakesijoitukset yhteensä	319,6	14,9	329,8	16,5	319,6	14,9	16,5
Noteeratut osakkeet (alaviite 3)	165,4	7,7	161,1	8,1	165,4	7,7	8,1
Pääomasijoitukset (alaviite 4)	43,9	2,0	39,7	2,0	43,9	2,0	2,0
Noteeraamattomat osakkeet (alaviite 5)	110,4	5,1	129,1	6,5	110,4	5,1	6,5
Kiinteistösijoitukset yhteensä	373,4	17,4	405,6	20,3	373,4	17,4	20,3
Suorat kiinteistösijoitukset	373,0	17,4	404,2	20,2	373,0	17,4	20,2
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,3	0,0	1,4	0,1	0,3	0,0	0,1
Muut sijoitukset	112,3	5,2	62,5	3,1	112,3	5,2	3,1
Hedge-rahastosijoitukset (alaviite 6)	12,8	0,6	11,3	0,6	12,8	0,6	0,6
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset (alaviite 7)	99,5	4,6	51,3	2,6	99,5	4,6	2,6
Sijoitukset yhteensä	2 146,3	100,0	1 997,4	100,0	2 146,3	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus (alaviite 9)							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	2 146,3	100,0	1 997,4	100,0	2 146,3	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio 31.12.2020: 1,2 milj. euroa.

Alaviitteet:

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat.
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle.
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset.
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt.
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta.
- 7) Sisältää johdannaiset ja erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin.
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla positiivinen tai negatiivinen. Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Emoyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Sijoitustoiminnan nettotuotot markkina-arvo 2020, miljoonaa euroa (alaviite 8)	Sitoutunut pääoma 2020, miljoonaa euroa (alaviite 9)	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2020	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2019	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2018	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2017	Tuotto- prosentti sitoutuneelle pääomalle 2016
Korkosijoitukset yhteensä	12,0	1 311,9	0,9	3,8	1,2	0,1	2,5
Lainasaamiset (alaviite 1)	0,7	56,0	1,3	3,0	0,0	2,7	-1,1
Joukkovelkakirjalainat	11,6	1 002,1	1,2	4,5	0,1	-0,1	4,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset (alaviite 1, 2)	-0,3	253,8	-0,1	1,6	2,5	-0,4	0,3
Osakesijoitukset yhteensä	29,3	309,8	9,5	29,2	5,2	9,3	2,7
Noteeratut osakkeet (alaviite 3)	7,6	160,4	4,7	44,3	-10,0	9,7	7,0
Pääomasijoitukset (alaviite 4)	1,8	40,9	4,4	-2,3	13,6	24,4	12,3
Noteeraamattomat osakkeet (alaviite 5)	19,9	108,6	18,4	23,0	47,7	1,0	-11,9
Kiinteistösijoitukset yhteensä	-10,3	392,7	-2,6	5,5	4,1	6,1	6,2
Suorat kiinteistösijoitukset	-10,4	392,4	-2,6	5,5	3,8	7,0	6,0
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,4	0,3	12,3	1,6	6,2	2,5	6,8
Muut sijoitukset	55,2	58,5	94,4	430,3	-97,0	921,3	-51,0
Hedge-rahastosijoitukset (alaviite 6)	1,5	11,3	13,5	14,6	-9,7	1,6	-4,7
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset (alaviite 7)	53,7	47,2					
Sijoitukset yhteensä	86,2	2 072,9	4,2	11,4	1,9	4,9	3,1
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-5,7						0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	80,5	2 072,9	3,9	11,2	1,6	4,7	2,7

Alaviitteet:

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää johdannaiset ja erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutoksesta vähennetään kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan myyntien tai tuottojen ja ostojen tai kulujen erotusta.
- 9) Sitoutunut pääoma on yhtä kuin Markkina-arvo raportointikauden alussa plus päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Riskit sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinta

1 Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta yleisesti

Fennia-konsernin keskeisimmät yhtiöt ovat emoyhtiö Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia (jäljempänä Fennia) sekä sen tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia (jäljempänä Henki-Fennia). Fennia-konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan kehikko kuvataan konserni-yhtiöiden hallitusten vahvistamissa periaateasiakirjoissa. Keskeisin näistä asiakirjoista on Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet, jossa kuvataan sekä riskien- että vakavaraisuuden hallinnan yleiset periaatteet konsernissa.

Fennia-konsernissa riskienhallinnalla tarkoitetaan koordinoituja strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla konserniin ja konserniyhtiöihin kohdistuvat riskit tunnistetaan, mitataan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan. Vakavaraisuuden hallinnalla puolestaan tarkoitetaan strategioita, prosesseja, periaatteita ja toimenpiteitä, joilla määritetään ja ohjataan konserniyhtiöiden ja konsernin riskinkantokykyä, riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä sekä keskeisten riskien rajoituksia.

2 Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan organisointi

Fennian hallitus konsernin emoyhtiön hallituksena kantaa vastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta ja sen sovittamisesta osaksi konsernin hallintojärjestelmää. Fennian hallituksen vastuulla on varmistaa, että konserniin kuuluvien yhtiöiden erityispiirteet ja konsernin sisäiset yhteydet (mm. sisäiset transaktiot, kaksinkertaiset pääomat, pääomien siirrettävyys ja pääomien käyttö yleensä) tulevat asianmukaisesti huomioon otetuiksi.

Fennian ja Henki-Fennian hallitukset ovat vastuussa siitä, että yhtiöt noudattavat konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita. Niiden vastuulla on erityisesti varmistaa, että yhtiöissä on toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimutkaisuuteen nähden riittävällä tavalla järjestetty hallintojärjestelmä, mukaan lukien sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä.

Muiden konserniyhtiöiden kohdalla Fennia-konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita noudatetaan soveltuvin osin. Muut konserniyhtiöt ovat pääosin kiinteistöyhtiöitä.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallintaa koskevien tehtävien valmistelua, ohjaamista, koordinoimista ja tiedon välittämistä varten konsernissa toimii riskienhallinnan johtoryhmä. Ryhmän puheenjohtajana toimii konsernin talousjohtaja.

Vakuutusyhtiöiden taseen hallintaa varten kokoontuu konsernitasoinen ALCO-komitea, jonka keskeisimmät tehtävät ovat luoda vakuutusyhtiöiden hallituksille ehdotus sijoitusstrategiasta (ALM-suunnitelma), muuttaa strategiaa tarvittaessa hallitusten asettamia rajoituksia rikkomatta ja raportoida taseen riskeistä hallituksille. Komitean puheenjohtajana toimii Fennian toimitusjohtaja.

Riskienhallintajärjestelmän ohjausmalli perustuu kolmen puolustuslinjan malliin, jossa:

1. Ensimmäisellä puolustuslinjalla eli liike- ja tukitoiminnoilla on ensisijainen vastuu päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti.
2. Toinen puolustuslinja vastaa muun muassa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta ja raportoinnista sekä tukee, seuraa ja arvioi ensimmäisen puolustuslinjan riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan prosessien implementointia.
3. Kolmannen puolustuslinjan tehtävänä on varmistaa sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan vaikuttavuus ja tehokkuus.

Kolmen puolustuslinjan mallissa vastuu riskien- ja vakavaraisuuden hallinnasta jakautuu seuraavasti eri toimijoiden kesken:

- Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja kantaa toimivan johdon tukemana yleisvastuun riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan asianmukaisesta toteuttamisesta hallituksen päätösten mukaisesti.

- Liike- ja tukitoiminnot

Kukin liike- ja tukitoiminto vastaa ensisijaisesti päivittäisestä riskienhallinnasta ja riskien raportoinnista hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti, seuraa oman osa-alueensa kokonaisriskiprofiilia (toisen puolustuslinjan tuella) ja varmistaa konsernin riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan dokumentaation mukaisen toiminnan osa-alueellaan.

- Aktuaaritoiminto

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko vastaa aktuaaritoiminnosta ja siitä, että hinnoittelussa ja vakuutusteknisen vastuuvelan laskennassa sovellettavat vakuutusmatemaattiset menetelmät ovat asianmukaiset. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko määrittelee myös vakuutusteknisen vastuuvelan tason. Aktuaaritoiminnolla on rooli paitsi ensimmäisen myös toisen puolustuslinjan toimijana. Aktuaaritoiminto osallistuu riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon, erityisesti riskienhallintamenetelmien luomiseen, mutta myös yrityksen oman riski- ja vakavaraisuusarvion toteuttamiseen.

- Riskienhallinta

Fennia-konsernin riskienhallintatoiminto on organisoitu Riskienhallinta, compliance ja data protection -yksikköön. Riskienhallintatoiminnolla on päävastuu toisen puolustuslinjan tehtävistä, ja se vastaa muun muassa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tulkinnoista, kehittämisestä, suunnittelusta sekä ohjeista ja menettelytavoista. Toiminnon tehtävänä on ylläpitää kokonaisnäkemyksiä konserniyhtiöiden ja konsernin riskiprofiilista ja raportoida siitä yhtiön johdolle. Toiminto myös tukee hallituksen ja toimitusjoh-

tajan sekä liike- ja tukitoimintojen riskien- ja vakavaraisuuden hallintatyötä muun muassa osallistumalla riskienhallintajärjestelmän kehittämiseen ja arvioimalla sen toimivuutta sekä laatimalla analyysseja riskiasemaa koskevan päätöksenteon tueksi.

- Compliance

Toiseen puolustuslinjaan kuuluva compliance-toiminto on organisoitu Riskienhallinta, compliance ja data protection -yksikköön. Compliance varmistaa, että toiminnassa noudatetaan sääntelyä, finanssialan itsesääntelyä sekä konsernin sisäisiä ohjeita ja että asiakassuhteissa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Se myös tunnistaa ja arvioi säädösmuutosten vaikutuksia, säännösten noudattamisen laiminlyöntiin liittyviä riskejä sekä säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyttä. Lisäksi compliance edistää säännösten noudattamista ennakoivalla neuvonnalla sekä kehittää sisäisiä menettelytapoja, joilla säännösten noudattamista voidaan valvoa tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

- Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus tukee konsernia tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on seurata ja arvioida konsernin sisäisen valvonnan ja muun hallinnon riittävyttä ja tehokkuutta muun muassa seuraavilla osa-alueilla:

- yhtiön strategian ja tavoitteiden saavuttaminen
- vakavaraisuuden hallintaprosessin kattavuus ja luotettavuus
- riskienhallinnan tehokkuus
- resurssien käytön taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus
- lakien ja määräysten sekä sisäisten toimintaperiaatteiden, suunnitelmien ja ohjeiden noudattaminen
- informaation oikeellisuus, riittävyys ja tarkoituksenmukaisuus
- omaisuuden turvaaminen.

Riskienhallintatoiminto ja compliance-toiminto on integroitu Fennia-konsernin organisaatioon tavalla, joka varmistaa niiden toiminnan operatiivisen riippumattomuuden. Ne ovat vapaita sellaisista vaikutteista, jotka voisivat vaarantaa niiden tehtävien suorittamisen objektiivisesti, tasapuolisesti ja riippumattomasti. Sisäinen tarkastus puolestaan on sekä ensimmäisen että toisen puolustuslinjan toiminnoista riippumaton.

3 Riskienhallinta

Riskillä tarkoitetaan epävarmaa tapahtumaa ja sen seurausta, joka voi olla yritykselle uhka tai mahdollisuus.

Konsernin riskienhallinnan strategioiden ja prosessien kokonaisuus jaetaan seuraaviin osaluaisiin:

1. Riskien tunnistaminen

Ensimmäisen puolustuslinjan liike- ja tukitoiminnot tunnistavat ja arvioivat toimintaa ja tavoitteita uhkaavat riskit sekä vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä operatiivisessa toiminnassa.

2. Riskien mittaaminen

Riskien mittaamisprosessissa arvioidaan mahdollisuuksien mukaan riskien vakavuutta sekä niiden välisiä riippuvuuksia. Riskien mittaamisen tavoitteena on luoda yhteismitalliset mittarit eri riskeille ja parantaa riskien vertailtavuutta. Riskien mittaaminen ja vertailu ovat välttämättömiä siksi, että niiden avulla voidaan kohdentaa riskienhallintatoimenpiteet toiminnan kannalta oleellisimpiin riskeihin. Riskien mittaamisessa sovelletaan lähtökohtaisesti niin sanottua Value at Risk perusteista menetelmää. Riskienhallintatoiminto koordinoi riskien vakavuuden ja riippuvuuksien mittaamista sekä mittamisessa käytettäviä menetelmiä.

3. Riskien hallinta

Hallintaprosessissa riskit priorisoidaan ja suunnitellaan hallintatoimenpiteitä, joilla riskejä pyritään kontrolloimaan tai rajoittamaan. Ensimmäinen puolustuslinja riskien omistajana toteuttaa asianmukaisen riskien hallinnan ja suunnittelee hallintatoimenpiteet. Toinen puolustuslinja tukee, seuraa ja arvioi ensimmäisen puolustuslinjan suorittamaa hallintaa, mutta riippumattomuuden varmistamiseksi ei osallistu operatiivisten päätösten tekemiseen. Eri riskialueilla käytettävät hallintakeinot on kuvattu jäljempänä tarkemmin.

4. Riskien seuranta

Konsernissa toteutetaan kvantitatiivista riskiseurantaa, joka koostuu erilaisista riski-indikaattoreista sekä kvalitatiivista riskiseurantaa, johon kuuluvat muun muassa suunniteltujen ja päätettyjen hallintatoimenpiteiden seuraaminen, arvioiminen ja mahdollinen testaaminen. Ensimmäinen puolustuslinja varmistaa, että riskien asianmukainen seuranta on olemassa ja että riskeistä saadaan niiden hallintaa varten riittävästi tietoa. Ensimmäinen puolustuslinja seuraa suunnittelemaan ja päättämää hallintatoimenpiteitä sekä arvioi niiden vaikutusta. Toinen puolustuslinja toteuttaa riippumatonta kvantitatiivista ja kvalitatiivista riskien seurantaa, jolla se tukee ensimmäisen puolustuslinjan riskienhallintatyötä.

5. Riskien raportointi

Riskien toteutumisesta ja niiden vaikutuksista sekä läheltä piti -tilanteista raportoidaan konsernissa sovitun ilmoittamisprosessin mukaisesti. Riskienhallinta, compliance ja data protection -yksikkö raportoi riskeistä säännöllisesti asiaan kuuluville hallituksille.

Edellä kuvattuja riskienhallinnan strategioita ja prosesseja sovelletaan riskienhallinnan helpottamiseksi laaditun riskikartan kaikkiin riskialueisiin, joita ovat

- vakuutusriskit
- rahoitusmarkkinariskit
- vastapuoliriskit
- operatiiviset riskit
- kvantitatiivisten menetelmien riskit
- keskittymäriskit
- likviditeettiriski
- strategiset riskit
- maineriski
- ryhmäriskit
- kestävyysriskit.

3.1 Vakuutusriskit

Vakuutusriskit liittyvät vakuutusyhtiön perusliiketoimintaan eli vakuuttamiseen.

Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan, myynnin ohjaukseen ja riskin hinnoitteluun, eli kyseessä on tappioriski siitä, että tulevista vakuutuskorvauksista aiheutuvat kustannukset (ml. liikekulut) ylittävät vakuutuksista saadut vakuutusmaksut. Vakuutusriskeihin sisältyvät myös suurvahinkoriskit (esimerkiksi katastrofiriski) ja jälleenvakuutussuojien asianmukaisuusriski.

Vakuutusriskeihin liittyy myös tappioriski, joka johtuu vakuutusteknisen vastuuvelan epäedullisesta arvonmuutoksesta, eli varausriski. Varausriski liittyy vastuuvelan laskennassa tehtyjen oletusten epävarmuuteen ja arvioitujen korvausmäärien, liikekulujen ja näiden kassavirtojen epäedullisiin poikkeamiin toteutuneista kuluista.

Varausriskin vakuutusteknisiin riskitekijöihin luetaan muun muassa biometriset riskit (kuolevuus-, pitkäikäisyys-, työkyvyttömyys- ja vastaavat riskit) ja erilaiset raukeamisriskit, kuten henkivakuutuksen takaisinostoriski.

Vakuutusteknistä vastuuvelkaa koskevat myös eräät rahoitusmarkkinariskit, kuten inflaatio ja diskonttokorko.

Vakuutustoiminta perustuu vakuutusriskien ottamiseen, riskien hajauttamiseen vakuutuskanan sisällä ja riskien hallintaan. Vakuutusriskin hallinnan tärkeimmät keinot ovat asianmukainen riskien valinta (vastuunvalinta), hinnoittelu ja vakuutusehdot sekä jälleenvakuutussuojan hankkiminen.

Vastuunvalinnalla ohjeistetaan myyntiä ja varmistetaan vakuutustoiminnan kannattavuutta. Vastuunvalintaa hallitaan tutkimalla tilastollisesti aiempia vahinkotapauksia, jotka ovat myös perustana hinnoittelulle. Vastuunvalintaohjeissa määritellään, millaisia riskejä voidaan vakuuttaa ja miten suuria vakuutusmääriä sallitaan.

Vakuutusriskien hinnoittelussa pyritään riskivastaavuuteen asettamalla sitä korkeampi hinta, mitä suurempi riski on kyseessä ja päinvastoin. Hinnoittelun lähtökohtana on tietovaraston oikeellisuus ja riittävyys sekä se, että vakuutettava kohde tunnetaan riittävän hyvin. Ainoastaan tältä pohjalta voidaan tehdä asianmukaiset riskianalyysit ja päättää riittävästä vakuutusmaksun tasosta.

Vakuutusehtojen merkitys vakuutusriskin rajoittamisessa on olennainen. Vakuutusehdoissa määritellään muun muassa vakuutus sopimuksen kattavuus ja korvausten rajoitukset. Vakuutusriskin hallinnassa on tärkeää, että ei-toivotut riskit suljetaan pois tai rajoitetaan sopimusteilte toivotulle tasolle.

Vahinkovakuutuksessa eräistä vakuutuslajeista, kuten lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta ja liikennevakuutuksesta, on erityislainsäädäntöä, jossa on määritelty vakuutusturvan kattavuus, mikä estää vakuutusehtojen muuttamisen siltä osin. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa ja liikennevakuutuksessa on myös säädöksiä, jotka rajoittavat vakuutusyhtiön vastuuta. Eläkemuoitoisten korvausten inflaatoriski ja sairaanhoitokuluihin liittyvät pitkäaikaiset korvausriskit on siirretty vakuutusalan yhteisesti kustannettaviksi niin sanotun jakojärjestelmän kautta.

Vastuuvelan laskennassa sovelletaan erilaisia kvantitatiivisia menetelmiä, jotka ovat varausriskin hallinnassa keskeisessä asemassa. Menetelmien lisäksi käytettävien tietojen riittävyys ja laatu sekä niiden hallinta vaikuttavat olennaisesti varausriskin luonteeseen.

Henkivakuutuksessa lainsäädäntö rajoittaa henkivakuutusyhtiön oikeutta korottaa vakuutusmaksuja tai muuttaa sopimusehtoja. Tällöin sopimusten pituus vaikuttaa varausriskin biometristen riskien tasoon. Mikäli tehdyt olettamukset osoittautuvat riittämättömiksi eivätkä vakuutusmaksut ole muutettavissa, on vastuuvelkaa täydennettävä odotettavissa olevaa tappiota vastaavalla määrällä.

Suurilta vahingoilta ja vahinkotapahtumilta suojaudutaan ja niitä hallitaan ottamalla jälleenvakuutuksia. Suurvahinkoriskien hallinnassa on tärkeää, että menevän jälleenvakuutuksen rakenne ja omalle vastuulle jäävä osa riskeistä/vahingoista mitoitetaan vakavaraisuuteen ja vakuutusvelvoitteisiin nähden sopivaksi, jotta tehokas riskinsiirto toteutuu.

Jälleenvakuutuksen käyttöön liittyy liitännäisriskejä, kuten jälleenvakuutuksen saatavuus-, hinta- ja vastapuoliriski. Jälleenvakuutusriskiä ja siihen liittyvää vastapuoliriskiä pienennetään vahinkovakuutustoiminnassa siten, että jälleenvakuuttajaksi hyväksytään vain riittävän vakavaraisuusluokituksen omaava yhtiö. Lisäksi asetetaan rajoituksia sille, kuinka suuria osuuksia yksittäisellä jälleenvakuuttajalla voi jälleenvakuutusohjelmassa olla. Henkivakuutustoiminnassa menevän jälleenvakuutuksen käyttö on vähäistä ja keskittyy sen takia muutamiin vastapuoliin.

Määrällisiä tietoja Fennian tilinpäätöksen vastuuvelan riskimuuttujista

Muutoksen vaikutus vastuuvelkaan ilman tasoitusmäärää:

Inflaatoriski	Kasvaa 1 %	+12 milj. euroa
Kuolevuus	Keski-ikä pidentyy 1 v.	+31 milj. euroa
Diskonttokorko	Nousee 1 %-yksikköä	-147 milj. euroa

3.2 Rahoitusmarkkinariskit

Rahoitusmarkkinariskillä tarkoitetaan tappioriskiä, joka johtuu suoraan tai välillisesti rahoitusmarkkinoiden muuttujien, kuten korkojen, osakkeiden, kiinteistöjen, valuuttakurssien ja koromarginaalien, arvojen tason ja volatiliteetin heilahteluista.

Sijoitustoiminta ja tasehallinta ovat rahoitusmarkkinariskien hallinnassa erityisasemassa. Merkittävimmit riskit liittyvät sijoitusten arvojen alenemiseen ja sijoitusten yhteensopimattomuuteen vakuutusteknisen vastuuvelan luonteen kanssa (ns. ALM-riski).

Tasehallintastrategia pohjautuu seuraaviin periaatteisiin:

- Toimintaa ohjaa markkinaehtoisen oman pääoman tuotto.
- Kaikkia taseen riskejä ja niiden kantamisesta saatavaa tuottoa seurataan aktiivisesti.
- Vakuutettujen edut ja toiminnan jatkuvuus pyritään turvaamaan korkealla todennäköisyydellä.

Tavoitteiden saavuttamiseksi sijoitusomaisuus on jaettu kolmeen pääosaan:

- Suojaussalkku

Suojaussalkulla suojataan markkinaehtoisen vakuutusteknisen vastuuvelan markkinariskit (pääosin korkoriski) tietyllä vaihteluvälillä sekä tavoitellaan maltillista lisätuottoa aktiivisella luottoriskin valinnalla ja taktisella korkonäkemyksellä. Suojaussalkun antama tasesuoja mahdollistaa riskinoton sijoitussalkussa.

Suojaussalkun varat sijoitetaan pääosin korkeasti luokiteltuihin lyhyisiin yrityslainoihin, rahamarkkinainstrumentteihin ja koronvaihtosopimuksiin. Suojaussalkkuun luetaan lisäksi mukaan konsernin kassanhallinta.

- Sijoitussalkku

Sijoitussalkussa on kaikki muu sijoitusvarallisuus, jota ei ole kohdistettu suojaus- tai strategiseen salkkuun. Sijoitussalkun tavoitteena on tarjota hyvä tuotto-riskisuhde ja pitkän aikavälin tuottotaso. Sijoitussalkku jakautuu edelleen likvidiin ja epälikvidiin osaan.

Likvidin sijoitussalkun varat kohdistuvat pääosin osake- ja korkomarkkinoille. Sijoitussalkun likvidiin osaan asetetaan kullekin omaisuuslajille neutraali tavoitepaino salkussa ja omaisuuslajin tuottokehitystä kuvaava vertailuindeksi. Neutraali allokaatio määrätään vuosittain ALM-suunnitelmassa perustuen tuotto- ja riskinäkemykseen tulevalle vuodelle sekä yhtiön riskinotto- ja -haluun.

Epälikvidi osa sijoitussalkusta kohdistuu pääosin kiinteistöihin ja listaamattomiin osake- ja korkosijoituksiin. Epälikvidin osan tarkoituksena on tuoda absoluuttista tuottoa ja tehostaa ylijäämän tuotto-riskisuhdetta.

- Strateginen salkku

Strategisissa sijoituksissa tavoitteena on lisäksi jokin muu tekijä kuin sijoitustuotto. Näitä ovat esimerkiksi omistukset kumppani- ja asiakasyrityksissä, asiakas- ja henkilökuntalainat sekä tytäryhtiöomistukset.

Rahoitusmarkkinariskien merkittävimmät hallintakeinot ovat asianmukainen sijoitusinstrumenttien valinta, sijoitusten hajauttaminen ja riskien rajoittaminen. Riskien rajoittamisessa voidaan käyttää myös johdannaissopimuksia.

Korkojohdannaisia käytetään (muun kuin sijoitussidonnaisen) markkinaehtoisen vastuuvelan korkoriskin suojaamiseen tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan yhtiön riskienhallinnan mukaisesti. Näitä korkojohdannaisia on käsitelty kirjanpidollisesti suojaavina. Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonmuutos kattaa sen ja edellyttäen, että suojaus on tehokas. Mikäli kuitenkin suojaavien korkojohdannaisten negatiivinen arvonmuutos ylittää suojattavan markkinaehtoisen vastuuvelan positiivisen arvonmuutoksen, ylitys kirjataan sijoitusten arvonalentumisiin. Korkojohdannaisista merkitään tilikauden tuotoksi ja kuluksi sopimuksen perusteella tilikauteen kohdistuvat korot. Kirjanpidollisesti suojaavien korkojohdannaisten sulkemisen yhteydessä syntyvä voitto tai tappio jaksotetaan kunkin johdannaissopimuksen juoksuajalle.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, ja käyvän arvon muutos merkitään tuloslaskelmaan tuotoksi tai kuluksi.

Rahoitusmarkkinariskien hallinnan lähtökohtana on, että varat sijoitetaan sellaiseen omaisuuteen ja sellaisiin välineisiin, joiden riskit voidaan tunnistaa, mitata, hallita, seurata ja raportoida. Lisäksi uusiin omaisuuseriin ja sijoitusvälineisiin kohdistetaan ennen niiden hankkimista toimenpiteitä, joilla varmistetaan uusien omaisuuserien tai sijoitusvälineiden hallittavuus ja sopivuus liiketoimintaan sekä riskienhallintaan.

Sijoitusten riittävällä hajauttamisella tavoitellaan optimaalista hajautushyötyä, riskikorjattua tuottoa ja varojen ja velkojen yhteensopivuutta.

Keskeinen rahoitusmarkkinariskien hallintamenetelmä on riskien rajoittaminen vakavaraisuuden näkökulmasta. Allokaatiorajoitteilla varmistetaan, että sijoitusomaisuus on riittävästi hajautettu eri omaisuusluokkiin. Lisäksi määritellään yksityiskohtaisempia rajoitteita, joilla varmistetaan, että myös omaisuuslajien sisällä hajautus on riittävä.

Määrällisiä tietoja Fennian sijoitusomaisuuden riskimuuttujista

Muutoksen vaikutus varoihin käyvin arvoon:

Korkosijoitukset	Korkotaso +1 %-yksikköä	-116 milj. euroa
Osakesijoitukset	Arvonmuutos -20 %	-54 milj. euroa
Kiinteistösijoitukset	Arvonmuutos -10 %	-37 milj. euroa

Määrällisiä tietoja Henki-Fennian sijoitusomaisuuden riskimuuttujista

Muutoksen vaikutus varoihin käyvin arvoon:

Korkosijoitukset	Korkotaso +1 %-yksikköä	-72 milj. euroa
Osakesijoitukset	Arvonmuutos -20 %	-8 milj. euroa
Kiinteistösijoitukset	Arvonmuutos -10 %	-9 milj. euroa

3.3 Vastapuoliriskit

Vastapuoliriskissä huomioidaan mahdolliset tappiot, jotka johtuvat vakuutusyhtiön vastapuolten odottamattomasta maksukyvyttömyydestä.

Samoin kuin rahoitusmarkkinariskien hallinnassa, vastapuoliriskien hallinnan lähtökohtana on, että vastapuolet ja niihin liittyvät riskit voidaan tunnistaa, mitata, hallita, seurata ja raportoida.

Vastapuoliriskiä aiheutuu lähinnä (korkomarginaaliriski käsitellään rahoitusmarkkinariskinä)

- johdannaissopimusten vastapuolista, jolloin ainoastaan sopimusten mahdollinen positiivinen markkina-arvo on alttiina riskille
- maksamattomista jälleenvakuutussaamisista ja jälleenvakuuttajien osuudesta korvausvastuusta
- vakuutusasiakkailta olevista saamisista
- asiakasrahoituksesta.

Johdannaissopimusten vastapuoliriskin hallinnassa vastapuoliriskiä arvioidaan ennen kuin johdannaisvastapuolen kanssa tehdään sopimuksia. Liikkeeseenlaskijoiden ja vastapuolten luottokelpoisuuden arvioinnissa käytetään tukena pääasiassa luottoluokituslaitosten antamia luokituksia. Vastapuoliriskin rajoittamiseksi on luottokelpoisuudelle asetettu vähimmäistaso ja rajat vastuun enimmäismäärälle vastapuolta kohden.

Jälleenvakuutustoiminnan vastapuoliriskin hallinnassa on vastapuoliriskin rajaamiseksi asetettu vaatimukset muun muassa jälleenvakuuttajien luottokelpoisuusluokille ja vastuun enimmäismäärälle jälleenvakuuttajaa kohden. Samoin kuin johdannaissopimusten vastapuoliriskin osalta, luottoluokituslaitosten luokituksia käytetään jälleenvakuuttajien luottokelpoisuuden arvioinnin tukena.

Vastapuoliriskiä syntyy myös vakuutusasiakkailta olevista saamisista. Asiakkaiden vakuutusmaksusaamisista syntyvä vastapuoliriski on yleensä pieni, koska maksun saamatta jääminen johtaa vakuutusturvan peruuttamiseen tai pienentymiseen.

Asiakasrahoituksen vastapuoliriskin hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakas- ja muista vastuista syntyvien vastapuoliriskien negatiiviset tulosvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Keskeisessä asemassa näiden vastapuoliriskien hallinnassa on luottoprosessi. Luottoprosessin hallinnassa on tärkeää vastapuolten luotettavuuden varmistaminen arvioimalla riskit ja luokittelemalla sitten vastapuoli sisäisesti kehitetyn mallin mukaisesti. Asiakasrahoituksen vastapuoliriskejä vähennetään määrittelemällä asiakaskohtaiset vakuus- ja kovenanttiehdot.

3.4 Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan Fennia-konsernissa riskiä, joka aiheutuu

- riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista
- henkilöstöstä
- järjestelmistä
- ulkoisista tekijöistä.

Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Strategisista päätöksistä johtuvat riskit on rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena Fenniassa on

- kustannustehokkaalla tavalla pienentää riskien toteutumisen todennäköisyyttä sekä toteutuvien riskien seurauksia, eli vähentää riskeistä koituvia tappioita
- tukea liike- ja tukitoimintoja niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa
- osaltaan varmistaa, että konsernin toiminta täyttää viranomaisten ja lainsäädännön sille asettamat vaatimukset.

Operatiivisten riskien hallinta on osa liike- ja tukitoimintojen johtamista. Huolellisesti toteutettuna operatiivisten riskien hallinta tukee toiminnan kehittämistä ja resurssien sekä kehityspanosten kohdentamista.

Operatiivisten riskien hallinnan perustana on operatiivisten riskien tunnistaminen ja niitä koskevan tiedon kerääminen eri lähteistä, joita ovat muun muassa liike- ja tukitoimintojen säännölliset riskikartoitukset, sisäiset tapahtuma- ja tappiotiedot sekä sisäisen tarkastuksen suorittamat tarkastukset. Kerättyä tietoa käytetään myöhemmissä prosessin vaiheissa riskien arviointiin ja analyysien tekemiseen konsernin tai sen osien riskiasemasta.

Eri tietolähteistä koottujen tietojen perusteella Riskienhallinta, Compliance ja data protection -yksikkö muodostavat kokonaisnäkemyksen konserniyhtiöiden ja konsernin operatiivisista riskeistä huomioimalla myös riskien väliset riippuvuudet. Yksikkö seuraa koko konsernin riskiprofiilia ja raportoi siitä toimivalle johdolle ja hallituksille.

Fennia-konsernissa operatiiviset riskit jaetaan seuraaviin riskiluokkiin:

- ohjeiden vastainen toiminta ja väärinkäytökset
- henkilöstöön ja osaamiseen liittyvät riskit
- oikeudelliset riskit
- tieto-, tietoliikenne- ja viestintäjärjestelmiin liittyvät riskit
- myyntiin ja asiakkuuksiin liittyvät riskit
- tuotteisiin ja palveluihin liittyvät riskit
- prosesseihin liittyvät riskit
- ulkopuolisten toiminnasta johtuvat riskit.

Keskeisille liike- ja tukitoiminnoille on laadittu valmius- ja jatkuvuussuunnitelmat, jotka tukevat epätodennäköisten mutta vakavien häiriöiden hallintaa ja niistä toipumista.

3.5 Kvantitatiivisten menetelmien riskit

Kvantitatiivisella menetelmällä tarkoitetaan numeeristen arvioiden luomista soveltamalla tilastollisia, taloustieteellisiä, rahoitus- tai muita matemaattisia teorioita ja menetelmiä. Kvantitatiiviseksi menetelmäksi luetaan myös menetelmä, jolla tavoitellaan numeerista lopputulosta ja joka perustuu osittain tai kokonaan subjektiiviseen asiantuntijaharkintaan.

Kvantitatiivinen menetelmä voi olla virheellinen ja/tai harhaanjohtava ja johtaa epäluotettavaan raportointiin sekä vääriin johtopäätöksiin ja siten vääriin johdon toimenpiteisiin.

Kvantitatiivisten menetelmien riskit kuuluvat operatiivisiin riskeihin, mutta niiden erityisluonteen ja tärkeyden takia sekä niiden käsittelyn helpottamiseksi niiden riskit tunnistetaan, mitataan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan omana riskialueenaan.

Kvantitatiivisten menetelmien riskien hallinnassa keskitytään riskeihin, jotka liittyvät

- matemaattiseen teoriaan
- tietojen laatuun
- estimointiin ja parametrisointiin
- dokumentaatioon
- validointiin
- henkilöstöön
- tietojärjestelmiin
- prosesseihin.

Ohjaavana periaatteena kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinnassa on menetelmien ja prosessien tehokas kyseenalaistaminen. Tämä tarkoittaa, että riippumaton ja asiantunteva taho, riskienhallintatoiminto tai ulkopuolinen asiantuntija arvioi menetelmiä ja prosesseja kriittisesti.

Kvantitatiivisten menetelmien riskienhallinta perustuu siihen, että kunkin menetelmän rakenne, matemaattinen teoria ja loogisuus on dokumentoitu hyvin ja että menetelmä on mahdollisimman hyvin tuettavissa tieteellisillä tutkimuksilla ja/tai vakuutusalan parhailla käytännöillä. Jotta voidaan tunnistaa menetelmän vahvuudet ja heikkoudet, on tärkeää, että matemaattiset yksinkertaistukset, numeeriset menetelmät, approksimaatiot ja subjektiivisen asiantuntijaharkinnan käyttö selvitetään ja dokumentoidaan riittävän tarkasti. Menetelmän omistajan ja kehittäjien tulee varmistaa, että menetelmän eri osa-alueet toimivat toivotulla tavalla, ovat sopivia tarkoitettuun käyttöön ja että menetelmä on matemaattisesti oikein ja estimoidut parametrit tilastollisesti luotettavia.

Tietojen laadun hallinta on yhtä tärkeää kuin menetelmän rakenteen, teorian ja loogisuuden hallinta. Luotettavuus voidaan saavuttaa ainoastaan laadukkailla tiedoilla.

Kvantitatiivisen menetelmän validointi kattaa prosessit ja toimintatavat, joiden avulla pyritään todentamaan, että menetelmä on asianmukainen ja luotettava sekä toimii toivotulla tavalla. Validoinnin avulla tunnistetaan menetelmän mahdollisia heikkouksia ja rajoituksia sekä käyttöön liittyviä ongelmia ja voidaan arvioida ja hallita niiden vaikutuksia.

3.6 Keskittymäriskit

Keskittymäriskeillä tarkoitetaan kaikenlaisia riskikeskittymiä, joihin liittyvät tappiot voivat olla niin suuria, että ne vaarantavat vakuutusyhtiön vakavaraisuuden tai taloudellisen aseman. Keskittymäriskiä syntyy useimmiten sijoitustoiminnassa, mutta sitä voi syntyä myös vakuutus-toiminnassa sekä kummankin toiminnan yhteisvaikutuksesta.

Sijoitustoiminnan rahoitusmarkkina- ja vastapuoliriskien hallinta perustuu hajauttamiseen, jolloin merkittäviä keskittymäriskejä ei lähtökohtaisesti synny. Poikkeuksen tekevät strategiset omistukset, joista voi syntyä hyvin merkittäviä keskittymäriskejä. Strategisina omistuksina käsitellään omistuksia konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä.

Vakuutustoiminta perustuu riskien hajauttamiseen vakuutuskannan sisällä siten, että yksittäisen omalla vastuulla olevan vakuutuskohteen vaikutuksia voidaan rajoittaa. Tätä riskiä hallitaan muun muassa vastuunvalintaohjeilla ja jälleenvakuutuksella.

Erityisesti sijoitustoiminnan asiakasrahoituksessa sijoitus- ja vakuutustoimintaa arvioidaan kokonaisvaltaisesti ennen luoton myöntämistä, jotta yhteisriskikeskittymät saadaan arvioituiksi.

3.7 Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että tulevia maksuvelvoitteita ei kyetä toteuttamaan tai että ne voidaan toteuttaa ainoastaan erityistoimenpiteillä.

Likviditeettiriski jaetaan lyhyen ja pitkän aikavälin riskiin. Lyhyen aikavälin likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät alle neljän kuukauden pituisiin varojen ja velkojen kassavirtoihin (ns. kassanhallinnan riskit). Pitkän aikavälin likviditeettiriskillä tarkoitetaan varojen ja velkojen kassavirtojen yhteensopivuusriskiä useita vuosia, jopa vuosikymmeniä eteenpäin.

Lyhyen aikavälin likviditeettiriskiä hallitaan ylläpitämällä riittävää likviditeettireserviä sekä maksuvalmiuden suunnittelulla. Likviditeettireserviä hallitaan muun muassa seuraavilla periaatteilla:

- Rahamarkkinasijoituksille asetetaan vähimmäisallokaatio.
- Osake- ja korkosijoituksilta edellytetään rahaksi muutettavuutta.
- Rahamarkkinasijoitukset hajautetaan, ja niille asetetaan vastapuolilimiittejä.
- Koko sijoitussalkun epälikvidien sijoitusten määrää rajoitetaan.
- Merkittäviin jälleenvakuutusopimuksiin liitetään tarpeen mukaan likviditeettiehtoja.

Maksuvalmiuden suunnittelussa luodaan päiväkohtaisia ennusteita ulosmenevistä maksusuorituksista seuraaville neljälle kuukaudelle. Lyhyen aikavälin likviditeettiriskin hallinnan tavoite on, että muita sijoituksia kuin rahamarkkinasijoituksia ei jouduta realisoimaan ja että varainhoitajien lyhyen aikavälin likviditeettireserviä tai sijoituksia ei jouduta käyttämään tai realisoimaan.

Pitkän aikavälin likviditeettiriskiä seurataan ja se raportoidaan omana riskinään, mutta sitä ei hallita erillisenä riskinä vaan osana korkoriskin hallintaa.

3.8 Strategiset riskit

Strategisilla riskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät vakuutusyhtiön strategiaan ja johtuvat vääristä liiketoimintapäätöksistä, liiketoimintapäätösten väärästä tai epäonnistuneesta toteutuksesta tai kyvyttömyydestä sopeuttaa liiketoiminta muuttuviin olosuhteisiin tai tavoiteltavan tulevan tilan mukaiseksi.

Strategialla tarkoitetaan joukkoa pitkän aikavälin suunnitelmia ja toimenpiteitä, joiden avulla vakuutusyhtiö siirtyy nykytilasta toivottuun tulevaan tilaan.

Strategisilla riskeillä on monta eri ulottuvuutta, ja ne on jaettu seuraaviin ryhmiin:

- strategiset makroriskit, jotka liittyvät esimerkiksi väestön, sosiaaliturvan ja kulttuurin trendimuutoksiin, sääntelyn, viranomaisvalvonnan ja politiikan muutoksiin tai ilmaston ja geopolitiikan trendimuutoksiin
- toimialakohtaiset strategiset riskit, jotka liittyvät muutoksiin vakuutus- tai finanssialan kilpailussa ja vakuutuksenottajien tai sijoittajien kysynnässä
- sisäiseen toimintaan liittyvät strategiset riskit, jotka voivat olla esimerkiksi laajentumiseen tai sisäiseen kehittämiseen liittyviä riskejä tai lisäpääomituksen saatavuusriskejä.

Strategisten riskien hallinnan lähtökohtana on tunnistaa konsernin ja kunkin konserniyhtiön strategiset riskit ja havainnoida erilaisia heikkoja signaaleja sekä arvioida, millä tavoin erilaiset tapahtumat, trendit ja skenaariot vaikuttavat liiketoiminnan kestävyys- ja vakavaraisuusase-
man kehitykseen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

3.9 Maineriski

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että Fennia-konsernin tai konserniin kuuluvan yksittäisen yhtiön julkinen kuva vahingoittuu. Maineriskiä voi aiheutua myös yhteistyökumppaneiden toiminnasta, jos niiden arvot ja/tai toimintaperiaatteet poikkeavat Fennia-konsernin vastaa-
vista.

Maineriski on yleensä seuraus muista toteutuneista riskeistä tai tapahtumista, esimerkiksi operatiivisten riskien toteutumisesta.

Maineriskin hallinnan lähtökohtana on tunnistaa, mitkä mahdolliset tapahtumat voivat vaikut-
taa negatiivisesti konsernin tai konserniyhtiön maineeseen. Maineriskin luonne poikkeaa mui-
den riskien luonteesta siten, että riskitapahtumat voivat perustua todellisiin tapahtumiin tai
osittain tai kokonaan vailla todellisuuspohjaa oleviin tapahtumiin (esimerkiksi perätön huhu).
Maineriskit ovat usein ennaltaehkäistävissä, tai tapahtumien vaikutusta voidaan yleensä vä-
hentää.

Maineriskin hallinta perustuu siihen, että liiketoiminta ja sen rajoitukset tunnetaan ja ymmär-
retään kokonaisvaltaisesti. Maineriskiä ei voida hallita omana riskialueenaan, vaan lähinnä
operatiivisten riskien hallinnan laajenuksena. Kun maineriskiin vaikuttavat riskit on tunnis-
tettu, voidaan organisaation sisällä toteuttaa erilaisia riskienhallintatoimenpiteitä. Onnistunut
maineriskin hallinta perustuu osaltaan selkeään ja harkittuun ulkoiseen viestintään.

Maineriskin hallintaan liittyy myös lakien, säännösten ja määräysten noudattaminen sekä toi-
miminen viranomaisten edellyttämällä tavalla. Vakuutusyhtiön julkinen kuva ja luotettavuus
voivat kärsiä, jos lakeja, säännöksiä, määräyksiä ja viranomaisten asettamia vaatimuksia ei nou-
dateta.

3.10 Ryhmäriskit

Ryhmäriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka johtuvat siitä, että Fennia ja sen tytäryhtiöt harjoitta-
vat liiketoimintaa konsernimuodossa. Ryhmäriskit voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin:

- transaktioriskit
- tartuntariskit
- eturistiriitariskit
- keskittymäriskit
- hallintoon liittyvät riskit.

Transaktioriskeillä tarkoitetaan riskejä, jotka liittyvät ryhmänsisäisiin transaktioihin, esimer-
kiksi asianmukaiseen hinnoitteluun.

Tartuntariskeihin luetaan tilanteet, joissa yhden yhtiön ongelmat tai ottamat riskit tarttuvat
joihinkin konsernin muihin yhtiöihin tai koko konserniin. Tähän ryhmään luetaan myös mo-

raalikatoon liittyvät riskit ("moral-hazard"-riskit), joilla tarkoitetaan tilanteita, joissa yhden yhtiön tahallisesti ja epämoraalisesti ottama riski ja siitä syntyvä tappio siirtyvät emoyhtiön tai muiden yhtiöiden joko osittain tai kokonaan kannettaviksi.

Eturistiriitariskejä syntyy, kun joidenkin konserniyhtiöiden tai koko konsernin intressit ovat keskenään ristiriidassa.

Keskittymäriskejä syntyy, jos yksittäisestä vastapuolesta tulee konsernitasolla liian merkittävä, vaikka riski olisikin sallituissa rajoissa yksittäisten yhtiöiden osalta.

Hallintoon liittyvät riskit johtuvat siitä, että osa toiminnoista on järjestetty konsernitasolla ja osa toiminnoista yksittäisen yhtiön tasolla. Yhtiöiden hallintojärjestelmien eroista voi syntyä koordinoitimihaasteita ja lisäriskejä.

Ryhmäriskien hallinta perustuu selkeään konsernirakenteeseen. Monimutkaisissa omistuskuvioissa ryhmäriskin merkitys kasvaa. Lisäksi asianmukainen ryhmäriskin hallinta perustuu siihen, että liiketoimintaa suunnitellaan ja seurataan sekä yksittäisten yhtiöiden että konsernin tasolla. Ainoastaan siten voidaan varmistaa ja seurata ryhmätavoitteiden kehitystä ja niiden saavuttamista.

Ryhmäriskien hallinta perustuu myös siihen, että koko konsernin sisäisen valvonnan järjestelmä, erityisesti riskienhallintajärjestelmä ja säännösten noudattamisen valvonta sekä niihin liittyvät ilmoitusmenettelyt, on määritelty ja toteutettu johdonmukaisesti ja läpinäkyvästi. Eri tahojen roolien ja vastuiden tulee myös konserninäkökulmasta olla selkeitä ja määriteltyjä.

3.11 Kestävyysriskit

Kestävyysriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaa olla kielteinen vaikutus. Kestävyysriskien tunnistaminen ja arviointi on osa riskienhallintajärjestelmää, ja ne huomioidaan sekä sijoitusta että vakuutustoiminnassa.

4 Vakavaraisuuden hallinta

Riskinkantokyvyllä tarkoitetaan omaa varallisuutta, joka on käytettävissä tappioiden kattamiseen. Riskinottohalukkuudella tarkoitetaan sitä, kuinka paljon riskiä ollaan halukkaita otta-
maan liiketoimintatavoitteiden saavuttamiseksi eli kuinka paljon omasta varallisuudesta ollaan valmiita sitomaan riskinottoon. Riskinsietokyvyllä tarkoitetaan sitä, kuinka paljon oma varallisuus saa heilahdella liiketoimintatavoitteisiin pyrittäessä.

Riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena konsernissa on tukea liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista ja liiketoiminnan jatkuvuutta. Tämä toteutetaan varmistamalla, että otetut riskit ovat oikeassa suhteessa riskinkantokykyyn, riskinottohalukkuuteen ja riskinsietokykyyn, sekä luomalla edellytykset häiriöttömään toimintaan myös odottamattomien tappioiden varalta tunnistamalla ne uhkatekijät ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat liiketoimintastrategian ja muiden tavoitteiden toteutumiseen.

Yleistä riskinottohalukkuutta ja riskinsietokykyä hallitaan asettamalla merkittävimmille riskeille ja yhdistetyille riskeille mittareita ja tavoiterajoja. Asetettujen riskikohtaisten rajoitusten

on tehokkaasti rajoitettava riskiprofiilia siten, että vakavaraisuus ja riskinotto pysyvät hallinnassa ja sallituissa rajoissa.

Tuloslaskelman liitetiedot

Luvut ovat tuhansina euroina.

Vakuutusmaksutulo

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Vahinkovakuutus				
Ensivakuutus				
Kotimaasta	469 130	417 589	469 130	447 052
Jälleenvakuutus	436	452	436	452
	469 566	418 041	469 566	447 504
Henkivakuutus				
Ensivakuutus				
Kotimaasta			160 941	240 996
Jälleenvakuutus			0	0
			160 941	240 996
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	469 566	418 041	630 507	688 500

Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	1 775	2 161	1 791	2 403
Jakojärjestelmämaksut	28 871	28 004	28 871	30 776
Vakuutusmaksuvero	79 620	74 061	79 620	78 837
Palosuojelumaksu	989	902	989	962
Liikenneturvallisuusmaksu	812	763	812	789
Työsuojelumaksu	1 471	1 362	1 471	1 423
	113 540	107 252	113 555	115 190

Henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo ja maksetut korvaukset

Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo

	Konserni 2020	Konserni 2019
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	66 370	132 421
Muu yksilöllinen henkivakuutus	1 761	2 354
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	39 541	55 435
Muu kapitalisaatiosopimus	51	253
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	6 444	5 658
Muu ryhmähenkivakuutus	14 114	12 565
	128 282	208 686
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	4 451	4 449
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	3 950	4 318
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	12 647	11 792
Muu ryhmäeläkevakuutus	11 611	11 722
	32 659	32 281
Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo yhteensä	160 941	240 966
Jatkuvat vakuutusmaksut	55 381	53 445
Kertamaksut	105 561	187 521
	160 941	240 966
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	37 932	36 870
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	123 009	204 097
	160 941	240 966

Maksetut korvaukset

	Konserni 2020	Konserni 2019
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	60 241	134 629
Eläkevakuutus	45 573	43 396
	105 814	178 025
Jälleenvakuutus		
	105 814	178 025
Josta:		
Takaisinostot	46 079	123 546
Säästösummien takaisinmaksut	4 871	3 380
Muut	54 864	51 099
	105 814	178 025
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista	66 318	135 436

Henkivakuutuksen lisäedut

	Konserni 2020	Konserni 2019
Hyvitysten ja alennusten vaikutus vakuutustekniseen tulokseen	1 474	481
Tulevien lisäetujen vastuun muutos tilikaudelta	-662	-606

Vuoden 2020 laskuperustekorosta kustannettiin 9 070 037 euroa korkotäydennysvastuuta purkamalla. Vuonna 2020 annetuista lisäeduista, 665 248 euroa, kustannettiin lisäetujen vastuusta 661 537 euroa. Riskihenkivakuutusten lisäsummia maksettiin 977 261 euroa ja nämä kustannettiin kokonaan lisäsummia varten tehdystä varauksesta. Lisäksi lisäsummia varten tehtyä varausta kasvatettiin 1 469 932 euroa. Vuonna 2020 vakuutuksille hyvitetty asiakashyvitykset vastasivat tilikaudella voimassa olleita lisäetutavoitteita. Tilinpäätöksessä maksettiin lisäksi osalle ryhmäeläkevakuutuksia kertaluontoinen lisähyvitys 315 797 euroa, joka kustannettiin korkotäydennysvastuuta purkamalla.

Vuoden 2019 laskuperustekorosta kustannettiin 9 511 447 euroa korkotäydennysvastuuta purkamalla. Vuonna 2019 annetuista lisäeduista, 1 086 741 euroa, kustannettiin lisäetujen vastuusta 605 515 euroa. Riskihenkivakuutusten lisäsummia maksettiin 1 022 510 euroa ja nämä kustannettiin kokonaan lisäsummia varten tehdystä varauksesta. Vuonna 2019 vakuutuksille hyvitetty asiakashyvitykset vastasivat tilikaudella voimassa olleita lisäetutavoitteita.

Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	12 204	6 420		
	12 204	6 420		
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin				
Muut tuotot	288	105	439	669
	288	105	439	669
Tuotot kiinteistöinvestisioista				
Osinkotuotot	2 257	2 196	2 743	2 674
Korkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	544	1 318		
Muilta yrityksiltä			192	147
Muut tuotot				
Muilta yrityksiltä	14 757	16 401	20 075	21 617
	17 558	19 914	23 010	24 438
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	2 887	6 517	19 423	27 699
Korkotuotot	10 190	9 232	21 352	20 281
Muut tuotot	1 088	1 863	2 889	3 912
	14 165	17 612	43 663	51 892
Yhteensä	44 215	44 051	67 113	76 999
Arvon alentumisen palautukset	1 734	16 107	7 156	41 489
Myyntivoitot	54 422	102 096	84 921	155 159
Yhteensä	100 371	162 254	159 190	273 647

Sijoitustoiminnan kulut

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Kulut kiinteistösijoituksista				
Saman konsernin yrityksille	-5 943	-7 472		
Muille yrityksille	-3 762	-5 023	-8 319	-9 219
Kulut muista sijoituksista	-9 706	-12 495	-8 319	-9 219
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-5 733	-5 436	-8 998	-8 296
Muille yrityksille	-308	-191	-437	-215
	-308	-191	-437	-215
Yhteensä	-15 748	-18 122	-17 754	-17 730
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-21 645	-11 083	-54 369	-25 219
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1 892	-1 894	-8 381	-9 285
	-23 537	-12 978	-62 750	-34 505
Myyntitappiot	-12 522	-9 423	-39 138	-18 199
Yhteensä	-51 806	-40 522	-119 642	-70 434

Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua			39 548	203 213
Sijoitusten arvonkorotus			91 584	94 712
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu			-5 886	-1 263
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	48 564	121 732	125 246	296 662
Henkivakuutuksen osuus tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotosta			78 888	182 902
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus tuloslaskel- man sijoitustoiminnan nettotuotosta				
Sijoitustoiminnan tuotot			28 912	47 658
Sijoitustoiminnan kulut			-23 121	-6 256
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden pa- lautuksia			5 791	41 402
Sijoitusten arvonkorotus			91 584	94 712
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu			-5 886	-1 263
Arvon alentumiset			-27 580	-13 099
Arvon alentumisten palautukset			4 129	18 484
Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa			68 037	140 236

Vakuutusluokkaryhmäkohtainen tulos, emoyhtiö

Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleenvakuuttajien osuus	Vakuutustekninen kate ennen yhteistakuuerän ja tasoitusmäärän muutosta
Lakisääteinen tapaturma	2020	86 122	86 114	-41 124	-12 069	-139	32 782
	2019	78 816	86 024	-200 524	-18 769	-181	-133 449
	2018	74 549	74 602	-59 791	-12 590	-250	1 972
Muu tapaturma ja sairaus	2020	45 342	44 632	-20 844	-11 915	-103	11 770
	2019	47 156	50 815	-50 293	-17 168	-99	-16 746
	2018	43 490	42 935	-39 800	-11 645	-103	-8 613
Moottoriajoneuvovastuu	2020	81 214	80 822	-46 189	-23 272	1 725	13 086
	2019	76 251	75 311	-143 037	-29 402	1 629	-95 499
	2018	65 231	66 952	-39 590	-20 041	-139	7 182
Maa-ajoneuvot	2020	100 998	99 374	-85 401	-28 252	-88	-14 367
	2019	90 524	87 361	-85 405	-34 293	-40	-32 377
	2018	73 198	73 166	-62 267	-22 026	-41	-11 168
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2020	103 804	106 029	-68 300	-29 884	-1 748	6 097
	2019	92 319	92 295	-69 616	-34 371	-2 146	-13 838
	2018	80 783	80 449	-51 838	-21 713	-11 835	-4 937
Vastuu	2020	23 557	20 804	-9 401	-7 437	-502	3 464
	2019	6 711	5 510	6 166	-8 451	-3 838	-613
	2018	21 992	20 566	-5 426	-5 460	-1 656	8 024
Muut	2020	28 094	27 120	-17 534	-9 214	-2 069	-1 698
	2019	25 813	25 699	-21 101	-10 552	647	-5 306
	2018	23 093	23 101	-18 117	-6 906	818	-1 104
Ensivakuutus yhteensä	2020	469 130	464 894	-288 793	-122 043	-2 924	51 134
	2019	417 589	423 016	-563 810	-153 006	-4 027	-297 827
	2018	382 338	381 772	-276 829	-100 382	-13 204	-8 644
Jälleenvakuutus	2020	436	446	9	-174	0	281
	2019	452	446	414	-279	0	581
	2018	457	445	-180	-170	0	95
Yhteensä	2020	469 566	465 340	-288 784	-122 217	-2 924	51 415
	2019	418 041	423 461	-563 396	-153 285	-4 027	-297 246
	2018	382 795	382 217	-277 009	-100 552	-13 204	-8 549

Vakuutusluokkaryhmä	Vuosi	Vakuutus- maksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Vakuutusmaksu- tuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleenvakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen yhteis- takuerän ja tasoitus- määrän muutosta
Tasoituspäärän muutos	2020						-2 045
	2019						258 699
	2018						-24 474
Vakuutustekninen kate	2020						49 370
	2019						-38 547
	2018						-33 023

Liikekuluerittelyt

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset	42 261	60 414	43 040	63 904
Liikekulut	121 974	153 106	136 165	168 889
Sijoitustoiminnan hoitokulut	6 080	5 905	5 945	5 795
Muut kulut	469	17	1 534	309
Yhteensä	170 784	219 442	186 686	238 896
Toimintokohtaiset suunnitelmapoistot ja arvonalentumiset				
Maksetut korvaukset	1 931	22 876	2 083	23 177
Liikekulut	12 818	36 421	13 369	37 473
Sijoitustoiminnan hoitokulut	741	733	741	735
Yhteensä	15 489	60 030	16 193	61 384
Tuloslaskelman liikekulujen erittely				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	11 229	10 915	13 809	14 628
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	64	69	64	70
Muut vakuutusten hankintamenot	54 933	67 844	59 681	68 711
Yhteensä	66 226	78 828	73 553	83 409
Vakuutusten hoitokulut	27 139	42 991	32 476	51 242
Hallintokulut	28 852	31 466	30 566	34 564
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-243	-179	-430	-327
Yhteensä	121 974	153 106	136 165	168 889

Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	61 894	59 090	70 678	72 557
Eläkekulut	9 129	10 563	10 811	13 389
Muut henkilösivukulut	2 719	5 026	3 117	5 815
Yhteensä	73 743	74 679	84 606	91 761
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	1 046	1 044	1 974	1 994
Hallintoneuvosto	127	168	127	168
Yhteensä	1 173	1 212	2 100	2 162
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	918	919	1 047	1 064

Toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy TyEL:in mukaan.

Tilintarkastajan palkkiot

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Tilintarkastus	127	98	215	189
Veroneuvonta	1	5	1	18
Muut palvelut	68	30	73	48
Yhteensä	197	133	290	254

KPMG Oy Ab:n suorittamat muut kuin tilintarkastuspalvelut Fennia-konsernin yhtiöille tili-
kaudella 2020 olivat yhteensä 74 879,26 euroa.

Taseen liitetiedot

Luvut ovat tuhansina euroina.

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö

	Jäljellä oleva hankin- tameno 31.12.2020	Kirjanpi- toarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020	Jäljellä oleva hankinta- meno 31.12.2019	Kirjanpi- toarvo 31.12.2019	Käypä arvo 31.12.2019
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	7 838	9 395	50 142	9 335	11 178	60 242
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	61 460	61 460	107 003	64 547	64 547	107 373
Kiinteistöosakkeet omistus- yhteisyriyksissä	51 033	51 033	53 381	58 047	58 047	60 131
Muut kiinteistöosakkeet	38 939	40 627	48 838	39 820	41 508	51 720
Kiinteistösijoitusrahastot	45 378	45 378	46 143	45 500	45 500	47 494
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	66 754	66 754	66 754	76 382	76 382	76 382
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	53 222	53 222	106 048	68 486	68 486	124 260
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	808 631	808 631	864 407	729 696	729 696	787 872
Rahoitusmarkkinavälineet	568 666	568 666	569 928	571 312	571 312	572 011
Kiinnelainasaamiset	26 289	26 289	26 289	29 221	29 221	29 221
Muut lainasaamiset	33 239	33 239	33 239	23 793	23 793	23 793
Jälleenvakuutustalletesaamiset	61	61	61	62	62	62
	1 761 511	1 764 756	1 972 232	1 716 202	1 719 732	1 940 560
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korko- tuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-3 651			-8 523		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		2 612			2 897	
Muita arvonkorotuksia		634			634	
		3 245			3 530	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			207 475			220 828
Johdannaisten käypä arvo ja arvostusero						
Suojaavat johdannaiset	0	0	93 894	0	0	46 322
Ei suojaavat johdannaiset	0	0	0	0	0	533
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			93 894			46 855
Arvostusero yhteensä			301 370			267 683

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni

	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2020	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020	Jäljellä oleva hankintameno 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Käypä arvo 31.12.2019
Kiinteistösisäitukset						
Kiinteistöt	179 777	181 335	270 722	206 171	208 014	306 968
Kiinteistöosakkeet omistusyhteyssyrytyksissä	67 246	67 246	70 132	73 679	73 679	75 763
Muut kiinteistöosakkeet	40 514	42 202	50 413	41 396	43 084	53 295
Kiinteistösisäitusrahastot	53 715	53 715	54 479	53 853	53 853	56 224
Lainasaamiset saman konsernin yrytyksiltä	2 448	2 448	2 448	1 843	1 843	1 843
Sijotukset saman konsernin yrytyksissä						
Osakkeet ja osuudet	1 477	1 477	1 477	1 471	1 471	1 471
Muut sijotukset						
Osakkeet ja osuudet	1 056 838	1 056 838	1 134 560	976 420	976 420	994 538
Rahoitusmarkkinavälineet	966 346	966 346	968 347	966 890	966 890	967 691
Kiinnelainasaamiset	27 089	27 089	27 089	31 918	31 918	31 918
Muut lainasaamiset	34 049	34 049	34 049	24 604	24 604	24 604
Jälleenvakuutustalletesaamiset	61	61	61	62	62	62
	2 429 561	2 432 806	2 613 777	2 378 308	2 381 838	2 514 378
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-7 808			-14 264		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		2 612			2 897	
Muita arvonorotuksia		634			634	
		3 245			3 530	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			180 971			132 540
Johdannaisten käypä arvo ja arvostusero						
Suojaavat johdannaiset	0	0	156 751	0	0	76 819
Ei suojavat johdannaiset	0	0	0	0	0	777
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			156 751			77 596
Arvostusero yhteensä			337 723			210 136

Kiinteistösijoitukset

	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet, emoyhtiö	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä, emoyhtiö	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet, konserni	Lainasaamiset omistusyhteys- yrityksiltä, konserni
Hankintameno 1.1.	254 197	76 382	505 081	1 843
Lisäykset	5 373	2 243	9 308	
Vähennykset	-5 709	-11 871	-32 565	
Hankintameno 31.12.	253 861	66 754	481 824	2 448
Kertyneet poistot 1.1.	-27 263		-107 206	
Vähennysten ja siirtojen ker- tyneet poistot	0		8 383	
Tilikauden poistot	-1 892		-8 263	
Kertyneet poistot 31.12.	-29 155		-107 086	
Arvonalentumiset 1.1.	-17 934		-31 041	
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	-4		129	
Tilikauden arvonalentumiset	-10 702		-12 824	
Arvonalentumisten palautukset	47		1 716	
Arvonalentumiset 31.12.	-28 592		-42 020	
Arvonkorotukset 1.1.	11 779		11 779	
Arvonkorotukset 31.12.	11 779		11 779	
Kirjanpitoarvo 31.12.	207 894	66 754	344 498	2 448
Omassa käytössä olevat kiin- teistöt ja kiinteistöosakkeet:				
Jäljellä oleva hankintameno	16 893			
Kirjanpitoarvo	16 927			
Käypä arvo	23 048			

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Muutokset saman konsernin yrityksissä 1.1.2020–31.12.2020, emoyhtiö

	Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä
Hankintameno 1.1.	68 678
Vähennykset	-15 263
Hankintameno 31.12.	53 414
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-192
Vähennykset	0
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-192
Kirjanpitoarvo 31.12.	53 222

Muut sijoitukset

Muut lainasaamiset eriteltynä vakuuden mukaan

	2020	2019
Muu vakuus	33 239	23 793

Saamiset

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Muut saamiset				
Saman konsernin yrityksiltä	1 372	1 100		
Laskennalliset verosaamiset				
Arvonalennuskirjauksista			66	3 225
Muut			83	83
			149	3 308

Konsernin sijoitukset osakkuusyrityksissä

Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä

	Muutokset osakkuusyrityksissä 1.1.2020–31.12.2020
Hankintameno 1.1.	1 471
Lisäykset	5
Hankintameno 31.12.	1 477
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 477

Muut sijoitukset

	2020	2019
Muut lainasaamiset eriteltynä vakuuden mukaan		
Muu vakuus	34 049	24 604

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

	Alkuperäinen hankintameno 2020	Käypä arvo 2020	Alkuperäinen hankintameno 2019	Käypä arvo 2019
Osakkeet ja osuudet	977 795	1 145 247	906 026	1 029 250
Rahoitusmarkkinavälineet	178 172	165 831	151 097	147 467
Rahat ja pankkisaamiset	56 262	56 262	58 844	58 844
	1 212 228	1 367 340	1 115 967	1 235 561
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvulkaa vastaavat sijoitukset	1 212 228	1 367 340	1 115 967	1 235 561
Rahat ja pankkisaamiset ym. saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten netto- maksuja, joita ei vielä ole sijoitettu		2 403		3 067

Konserniyrittäjät

	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Osuus äänivallasta
Konserniyritykset			
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	100 %	100 %	63,6 %
Fennia-palvelu Oy	100 %	100 %	
eFennia Oy	20 %	20 %	
Kiinteistö Oy Eagle Lahti	100 %	100 %	
Kiinteistö Oy Joensuun Metropol	100 %	100 %	
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	100 %	100 %	
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1	100 %	100 %	
Kiinteistö Oy Televisiokatu 3	100 %	100 %	
Kiinteistö Oy Tampereen Rautatienkatu 21	100 %	100 %	
Kiinteistö Oy Tampereen Ratapihan kulma	100 %	100 %	
Kiinteistö Oy Teohypo		100 %	
Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1		100 %	
Kiinteistö Oy Sellukatu 5		100 %	
Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus		100 %	
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5		100 %	
Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1		88 %	
Munkinseudun Kiinteistö Oy		100 %	
Osakkuusyrietykset			
Uudenmaan Pääomarahasto Oy	14 %	27 %	
Omistusyhteisyrietykset			
Kiint. Oy Irmelinpesä	32 %	32 %	
Vierumäen hotellikiinteistö Ky	50 %	50 %	
Vierumäen hotelli GP Oy	50 %	50 %	
FEA Fund Management Oy	50 %	50 %	
Asunto Oy Helsingin Tuulensuoja	50 %	50 %	
Kauppakeskuskiinteistöt FEA Ky	50 %	50 %	
Keskinäinen KOy Vanajanlinnan Golf Suites	35 %	35 %	
Kiinteistö Oy Joensuun Kauppakatu 32	45 %	45 %	
Kiinteistö Oy Lahden BW Tower	33 %	33 %	
Tyvene Oy		25 %	
Kiinteistö Oy Sähkötie 14-16		33 %	
Kiinteistö Oy Helsingin Gigaherts		33 %	

Omistukset muissa yrityksissä

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osuus kaikista osakkeista, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2020, emo- yhtiö	Osuus kaikista osakkeista, konserni	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, konserni	Käypä arvo 31.12.2020, konserni
Kotimaiset osakkeet ja osuudet						
Amplus Holding Oy				19,97 %	1 831	9 226
Evli Bank PLC	1,07 %	457	819	1,60 %	685	1 228
Fingrid Oyj , sarja B					203	1 237
Nordia Rahasto Oy	19,52 %	1 706	1 916	19,52 %	1 706	1 916
Panostaja Oyj	6,60 %	2 608	2 608	6,60 %	2 608	2 608
Pihlajalinna Oyj	8,84 %	18 750	18 750	10,00 %	21 227	21 227
Revenio Group Oyj	1,12 %	282	13 527	1,12 %	282	13 527
Tulikivi A	3,01 %	500	583	3,01 %	500	583
Uudenmaan Pääomarahasto Oy	13,71 %	1 102	1 405	26,93 %	1 477	1 477
Muut		635	721		1 036	1 588
Ulkomaiset osakkeet ja osuudet						
Ruotsi						
K III Sweden AB - B		433	507		866	1 014
Muut		116	149		175	225

Sijoitusrahasto-osuudet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2020, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, konserni	Käypä arvo 31.12.2020, konserni
Kotimaiset sijoitusrahasto-osuudet:				
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+ Class D	10 169	10 237	13 166	13 322
Aktia Emerging Markets Bond+	10 072	10 792	13 096	14 033
FIM Emerging Markets ESG	12 400	14 297	16 400	18 907
FIM Euro	11 000	11 166	14 500	14 712
FIM Eurooppa Sijoitusrahasto	5 900	6 371	6 600	7 126
FIM European HY ESG	3 600	3 810	4 600	4 875
FIM Fenno	5 800	6 681	7 550	8 715
FIM Forest Non-UCITS Fund Class C	1 000	1 239	1 000	1 239
FIM Fossil Free Europe ESG	1 750	1 891	2 150	2 317
FIM IG Green ESG	7 000	7 086	9 000	9 111
FIM Kehittyvä Korko	6 000	6 160	8 000	8 213
FIM Passive Europe ESG	4 050	4 510	4 300	4 788
FIM Passive USA ESG	6 050	6 579	7 757	8 436
FIM USA	10 286	11 245	12 648	13 834
Nordea AAA Government Bond Fund Class I	9 268	9 453	12 141	12 393
Nordea Moderate Yield Fund Class S Acc	22 482	22 488	31 104	31 125
Nordea Pro Euro Bond Class A K Acc	69 051	72 329	90 128	94 317
S-Pankki Toimitila C	30 878	30 878	39 215	39 215
S-Pankki Tontti C	14 500	15 265	14 500	15 265
Ulkomaiset sijoitusrahasto-osuudet:				
Caymansaaret				
Cassiopeia Fund/The	4 000	4 133	4 000	4 133
Golden China Fund	1 934	6 169	1 934	6 169
Irlanti				
BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware	6 424	6 424	10 176	10 176
BlackRock ICS Euro Liquidity Fund Premier Acc	4 990	4 990	5 573	5 573
BlackRock ICS Ultra Short Bond Fund Premier Acc	91 773	91 773	120 936	120 936
db x-trackers MSCI USA Index UCITS ETF DR - 1C	11 205	11 258	14 625	14 694

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2020, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, konserni	Käypä arvo 31.12.2020, konserni
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	7 913	8 125	9 929	10 200
iShares MSCI EM SRI UCITS ETF	8 777	9 004	11 330	11 621
iShares MSCI Europe SRI UCITS ETF	12 919	14 930	18 766	21 781
iShares MSCI USA SRI UCITS ETF	4 187	4 587	5 383	5 896
M&G European Loan Fund Class C EUR Acc	17 623	18 761	23 078	24 486
Muzinich EM Short Duration HDGE EUR Acc A	10 027	10 352	12 829	13 232
Luxemburg				
Aberdeen EM Corp Bond Class I HDGE EUR Acc A	25 498	26 432	33 765	34 938
BNP Paribas InstiCash EUR 1D Class I	25 503	25 503	35 370	35 370
BNP Paribas InstiCash Money 3M EUR Class I	59 989	59 989	77 496	77 496
M&G European Credit Investment Fund Class E	67 952	74 541	90 869	99 472
M&G European High Yield Credit Investment Class E	17 000	18 278	21 000	22 546
NN L Liquid - Euribor 3M	20 456	20 456	35 936	35 936
ODDO BHF Euro Corporate Bond Class CI-EUR	19 477	20 634	25 044	26 501
ODDO BHF Euro High Yield Bond Class CI-EUR	16 500	17 628	22 989	24 608
SLI Emerging Market LC Debt Class D	3 739	3 739	4 673	4 673
SLI European Corporate Bond Fund Class D	26 256	27 070	32 556	33 531
XTRACKERS MSCI EUROPE UCITS ETF	4 999	5 352	6 586	7 059
Ranska				
ODDO BHF Jour Class CI EUR	56 374	56 374	72 860	72 860
Ruotsi				
Brummer & Partners Lynx Fund	2 004	2 462	2 004	2 462
Saksa				
First Trust Emerging Markets AlphaDEX Fund	18 805	23 901	18 805	23 901
iShares STOXX Europe 600 ETF			5 424	6 750
Muut	5	5	5	5

Pääomarahasto-osuudet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, emoyhtiö	Käypä arvo 31.12.2020, emoyhtiö	Kirjanpitoarvo 31.12.2020, konserni	Käypä arvo 31.12.2020, konserni
Kotimaiset pääomarahasto-osuudet				
Armada Fund V Ky	5 087	5 291	5 087	5 291
Butterfly Venture Fund III Ky	610	768	610	768
Fennia Avainrahasto II Ky	3 752	3 752	3 752	3 752
Fennia Avainrahasto Ky	1 578	1 578	1 578	1 578
Juuri Rahasto I Ky	7 085	7 085	7 085	7 085
Kasvurahastojen Rahasto III Ky	1 128	1 128	1 128	1 128
Korona Fund III Ky	1 877	1 877	1 877	1 877
MB Equity Fund IV Ky	1 670	3 243	3 340	6 485
Selected Mezzanine Funds I Ky			258	593
WasaGroup Fund I			351	521
Muut	437	952	282	722
Ulkomaiset pääomarahasto-osuudet				
Iso-Britannia				
Euro Choice IV GB Limited	710	1 759	1 419	3 517
Guernsey				
Partners Group European Buyout	734	734	1 467	1 467
Partners Group European Mezzanine	709	804	1 182	1 323
The Triton Fund III L.P.	2 877	2 877	5 394	5 394
Jersey				
Triton Smaller Mid-Cap Fund I L.P.	2 585	3 376	2 585	3 376
Yhdysvallat				
Kayne Anderson Senior Credit Fund	8 645	8 645	8 645	8 645
Muut	347	347	575	575
	854 009	910 550	1 111 012	1 188 903

Konsernin sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Kotimaiset osakkeet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Ahlstrom-Munksjo Oyj	4 466	4 466
Aktia Bank OYJ	591	591
Cargotec Oyj	5 611	5 611
Citycon OYJ	761	761
Consti Yhtiot Oyj	2 270	2 270
EAB Group Oyj	605	605
Fortum OYJ	10 183	10 183
Huhtamaki OYJ	551	551
Kemira OYJ	1 120	1 120
Kesko OYJ	1 135	1 135
Kone OYJ	2 706	2 706
Konecranes OYJ	626	626
Metsa Board OYJ	564	564
Neste Oyj	3 135	3 135
Nokia OYJ	5 364	5 364
Nokian Renkaat OYJ	1 399	1 399
Nordea Bank Abp	5 483	5 483
Oriola Oyj	4 924	4 924
Orion Oyj	917	917
Outokumpu OYJ	3 086	3 086
Outotec OYJ	2 620	2 620
Revenio Group OYJ	1 905	1 905
Sampo Oyj	6 386	6 386
Sanoma OYJ	680	680
Stora Enso OYJ	3 369	3 369
Suominen OYJ	706	706
Taaleri Oyj	13 815	13 815
Terveystalo Oyj	752	752
Tieto OYJ	2 038	2 038
Tokmanni Group Corp	1 361	1 361
UPM-Kymmene OYJ	6 685	6 685
Uponor OYJ	6 974	6 974
Valmet OYJ	558	558
Wartsila OYJ Abp	1 173	1 173
YIT OYJ	750	750
Muut	8 641	8 641
	113 912	113 912

Ulkomaiset osakkeet

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Espanja		
Edp Renovaveis Sa	1 140	1 140
Iberdrola S.A.	1 063	1 063
Iso-Britannia		
Unilever Plc	1 171	1 171
Norja		
Europris Asa	1 269	1 269
Ranska		
L'Oreal Sa	1 216	1 216
Ruotsi		
Boliden Ab	1 117	1 117
Coor Service Management	867	867
Eltel Ab	12 301	12 301
Endomines Ab	1 239	1 239
Essity Aktiebolag-B	1 340	1 340
Instalco Intressenter Ab	15 459	15 459
Sotkamo Silver Ab	503	503
Ssab Ab - B Shares (Helsinki)	608	608
Teliasonera Ab Shs (Ruotsi)	1 929	1 929
Volvo Ab B-Shs	773	773
Saksa		
Beiersdorf Ag	1 135	1 135
Tanska		
Bavarian Nordic A/S	509	509
Dong Energy A/S	1 186	1 186
Iss A/S	3 551	3 551
Yhdysvallat		
At&T Inc	576	576
Twitter Inc	551	551
Muut	14 361	14 361
	63 864	63 864

Sijoitusrahasto-osuudet, kotimaiset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
AJ EAB Value Hedge A	1 274	1 274
Alfred Berg - Optimaalivarainhoito	684	684
Danske Institutional Liquidity Fund	1 036	1 036
Danske Invest China K	792	792
EAB Aktiivinen Fokus A	1 186	1 186
EAB Eurooppa Fokus A Kasvu	1 129	1 129
EAB Korko A	7 349	7 349
EAB Korko C	8 453	8 453
EAB Korko E	771	771
EAB Optimaalivarainhoito A Kasvu	1 586	1 586
EAB Osake A	5 905	5 905
EAB Osake C	8 437	8 437
EAB Suomi Fokus A Kasvu	1 756	1 756
EAB VASTLLST SIJOITUKSET A1	2 273	2 273
EAB Vuokratuotto A	22 540	22 540
EAB Vuokratuotto D	4 950	4 950
Elite ALF Kiinteistökehitys II Syöttörahasto IV Ky	4 684	4 684

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Elite Alfred Berg Aktiivinen Fokus	583	583
Elite Alfred Berg Optimaalivarainhoito	10 797	10 797
Elite Alfred Berg Optimaalivarainhoito A	8 258	8 258
Elite Alfred Berg Suomi Fokus A	1 965	1 965
Elite Alfred Berg Vastuulliset sijoitukset A2	1 229	1 229
Elite Aurinkotuotto I Ky	5 224	5 224
Elite Aurinkotuotto II Ky	3 060	3 060
Elite Finland Value Added Fund II Syöttörahasto II	14 912	14 912
Elite Kiinteistökehitys II Syöttörahasto III Ky	18 378	18 378
Elite Kiinteistökehitysrahasto I Syöttörahasto II	3 458	3 458
Elite Osake Sijoitusrahasto	502	502
Elite Rental Yield Fund non-UCITS	3 449	3 449
Elite Älyenergia I Ky	2 864	2 864
eQ Hoivakiinteistöt T	10 246	10 246
eQ Liikekiinteistöt 1 T	4 701	4 701
eQ Mandaatti	3 842	3 842
eQ Pohjoismaat Pienyhtiö 2K	613	613
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Impakti	1 379	1 379
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Kiinteistöet	3 148	3 148
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Maltillinen Omistaj	3 292	3 292
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Rohkea Omistaja	2 351	2 351
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Uusi Eurooppa	4 117	4 117
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Vaihtoehtoiset	1 755	1 755
Erikoissijoitusrahasto Taaleri Varovainen Omistaja	2 697	2 697
Evli - Emerging Frontier Fund	1 926	1 926
Evli Corporate Bond B	2 439	2 439
Evli Emerging Markets Credit Class B	3 748	3 748
EVLI Equity Factor USA Fund	8 078	8 078
Evli Euro Government Bond B	8 018	8 018
Evli Euro Likvidi	19 928	19 928
Evli Europe B	7 506	7 506
Evli European High Yield	19 321	19 321
Evli European Investment Grade Class B	11 877	11 877
Evli Finland Select B	17 206	17 206
Evli Finnish Small Cap	29 571	29 571
Evli GEM	6 908	6 908
Evli Global B	1 709	1 709
Evli Green Corporate Bond Fund	2 156	2 156
Evli Japan B	1 835	1 835
Evli Nordic Corporate Bond Class B	16 884	16 884
Evli Nordic Dividend B	2 735	2 735
Evli North America B	1 254	1 254
Evli Osakefaktori B	3 271	3 271
Evli Rental Yield Fund	1 567	1 567
Evli Short Corporate Bond	11 399	11 399
Evli Swedish Small Cap B	1 570	1 570
Evli Varainhoito 50 B	989	989
Evli Wealth Manager B	4 348	4 348
FIM Asset Management 100	634	634
FIM Asuntotuotto A	16 526	16 526
FIM Asuntotuotto C	8 766	8 766
FIM Brands	5 066	5 066
FIM Emerging Markets ESG	13 162	13 162

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
FIM Euro	10 934	10 934
FIM Eurooppa Sijoitusrahasto	5 584	5 584
FIM European HY ESG	4 114	4 114
FIM Fenno	4 957	4 957
FIM Forest Non-UCITS Fund	1 086	1 086
FIM Forest Non-UCITS Fund Class C	5 021	5 021
FIM Fossil Free Europe ESG	3 072	3 072
FIM Frontier Fund C	1 164	1 164
FIM IG Green ESG	7 940	7 940
FIM Kehittyvä Korko	3 976	3 976
FIM Korko Optimaattori K	1 598	1 598
FIM Lyhyt Korko (Kasvuosuus)	657	657
FIM Passive Europe ESG	2 774	2 774
FIM Passive USA ESG	11 555	11 555
FIM USA	8 939	8 939
Innovestor Kasvurahasto II Ky	536	536
Nordea Eurooppalaiset Tähdet A	761	761
Nordea Global High Yield/Finland	1 940	1 940
Nordea Global Index Fund B kasvu	827	827
Nordea Investment Fund - China Fund	599	599
Nordea Kehittyvät Osakemarkkinat Kasvu	539	539
Nordea Lyhyt Korko B Kasvu	11 311	11 311
Nordea Maailma Fund	794	794
Nordea Nordic Small Cap K/100	1 249	1 249
Nordea North America	975	975
Nordea Savings 25 Fund	2 683	2 683
Nordea Savings 50	7 029	7 029
Nordea Savings 75	5 981	5 981
Nordea Savings Fixed Income Fund	714	714
Nordea Suomi	1 218	1 218
Nordea Vakaa Tuotto Kasvu A	1 383	1 383
Open Ocean Fund 2015 Ky	925	925
PYN Elite A	1 203	1 203
Seligson & Co Eurooppa-indeksirahasto A	2 926	2 926
Seligson & Co Global Top 25 Brands A	4 474	4 474
Seligson & Co OMX Helsinki 25-indeksiosuus ETF	754	754
Seligson & Co Pohjois-Amerikka-indeksirahasto A	4 271	4 271
Seligson & Co Rahamarkkinarahasto AAA	866	866
Seligson & Co Suomi-indeksirahasto A	2 746	2 746
Sijoitusrahasto Taaleri Allokatio 50	6 179	6 179
Sijoitusrahasto Titanium Kasvuosinko	1 424	1 424
S-Pankki Toimitila A	46 176	46 176
S-Pankki Toimitila B	12 184	12 184
S-Pankki Tontti B	2 839	2 839
S-Saastorahasto Varovainen	549	549
S-Säästörahasto Rohkea	2 001	2 001
Säästöpankki Eurooppa B (Kasvu)	2 062	2 062
Säästöpankki Itämeri B (Kasvu)	1 958	1 958
Säästöpankki Kotimaa B (Kasvu)	2 988	2 988
Säästöpankki Ryhti B (Kasvu)	1 370	1 370
Taaleri Afrikka Rahasto I KY	5 002	5 002
Taaleri Aktiivi (Kasvu) Erikoissijoitusrahasto	1 071	1 071

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Taaleri Allokaatio 100 Kasvu	6 427	6 427
Taaleri Allokaatio 25 Kasvu	1 076	1 076
Taaleri Arvo Markka A (Kasvu)	3 796	3 796
Taaleri Arvo Rein Osake Class A (kasvu)	27 991	27 991
Taaleri Asuntorahasto VI Ky	4 910	4 910
Taaleri European Cash Machines Equity Fund	5 775	5 775
Taaleri Global Fixed Income Fund	982	982
Taaleri Kiinteistöt tuotto A raha	574	574
Taaleri Korkeammat Korot (Kasvu)	7 810	7 810
Taaleri Korko Allokaatio (kasvu)	2 779	2 779
Taaleri Mikro Markka Osake K	10 113	10 113
Taaleri Mikro Rein Osake A (kasvu)	8 190	8 190
Taaleri Parkki (kasvu)	990	990
Taaleri Short Bond Fund	7 590	7 590
Taaleri Tonttirahasto Ky I B	3 603	3 603
Taaleri Tonttirahasto Ky II B 16.09.2015	801	801
Taaleri Tonttirahasto Ky III A 16.12.2015	892	892
Taaleri Tonttirahasto Ky III B 16.12.2015	814	814
Taaleri Tuulitehdas II Ky	9 246	9 246
Taalerit Arvo Kruunu Osake	11 464	11 464
Taaleritehtaan Linnainmaankulma Ky	1 658	1 658
UB HIGH YIELD	1 034	1 034
UB LYHYT KORKO	850	850
UB NORDIC PROBERTY A-Sarja	805	805
UB POHJOISMAISET LIIKEKIINTEISTÖT I	2 329	2 329
UB Smart	1 931	1 931
UB Timberland Fund AIF	814	814
WS Solar Energy Fund I Ky	743	743
Muut	21 704	21 704
	781 593	781 593

Sijoitusrahasto-osuudet, ulkomaiset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Irlanti		
iShares Core S&P 500 UCITS ETF	11 525	11 525
iShares MSCI Europe SRI UCITS ETF	7 418	7 418
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	4 187	4 187
SPDR Barclays Euro Corporate Bond UCITS ETF	3 839	3 839
db x-trackers S&P 500 Equal Weight UCITS ETF DR -	3 492	3 492
SPDR S&P Euro Dividend Aristocrats UCITS ETF	1 885	1 885
Xtrackers ESG MSCI Japan UCITS ETF	1 859	1 859
SPDR MSCI USA Small Cap Value Weighted UCITS ETF	1 851	1 851
UBS Irl ETF plc - S&P 500 ESG UCITS ETF	1 598	1 598
Invesco Physical Gold ETC	1 495	1 495
iShares Edge MSCI Europe Quality Factor UCITS ETF	1 441	1 441
iShares J.P. Morgan USD EM Bond EUR Hedged UCITS E	1 267	1 267
iShares EUR Corp Bond SRI 0-3yr UCITS ETF EUR Dist	1 216	1 216
iShares MSCI USA ESG Screened UCITS USD ETF	1 175	1 175
SPDR Barclays Capital Emerging Markets Local Bond	985	985

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Hermes Global Emerging Markets Fund	897	897
iShares Global Clean Energy UCITS ETF	794	794
iShares MSCI USA Small Cap UCITS ETF	738	738
SPDR MSCI EM Asia ETF	613	613
db x-trackers Russell 2000 UCITS ETF DR 1C	608	608
First Trust Cloud Computing UCITS ETF	574	574
iShares MSCI EMU Mid Cap UCITS ETF	539	539
SPDR Bloomberg Barclays 0-3 Year U.S. Corporate Bo	526	526
iShares Automation & Robotics UCITS ETF	512	512
Fidelity MSCI Japan Index Fund	504	504
EMQQ Emerging Markets Internet & Ecommerce UCITS E	502	502
Luxemburg		
Parvest Equity USA Growth (USD)	15 663	15 663
Titanium Hoivakiinteistö Erikoissijoitusrahasto	8 782	8 782
BNP Paribas Funds US Value Multi-Factor Equity	7 950	7 950
Parvest Bond Euro Government	7 594	7 594
DB X-trackers MSCI Emerging Market TRN Index ETF	4 211	4 211
Parvest Equity Europe Small Cap	3 993	3 993
Carnegie Worldwide Healthcare Select	3 522	3 522
db x-trackers II Iboxx Euro High Yield Bond UCITS	3 171	3 171
Carnegie WorldWide (Kasvu)	3 158	3 158
Threadneedle Lux - American Fund	3 018	3 018
Ossiam Shiller Barclays CAPE US Sector Value TR 1C	2 670	2 670
M&G European Credit Investment Fund Class E	2 666	2 666
Franklin K2 Electron Global UCITS Fund	2 464	2 464
Amundi Index Euro Agg Corporate Sri - Ucits Etf Dr	2 338	2 338
AGCM Fund - Asia Growth Sub-Fund	2 032	2 032
Eleva UCITS Fund - Eleva European Selection Fund	2 021	2 021
BNP EQT US GROWTH-CLACC EUR	2 003	2 003
OSSIAM Stoxx Europe 600 Equal Weight NR	1 983	1 983
BlackRock Global Index Funds - iShare Emerging Mar	1 921	1 921
Carnegie Nordic Markets (Kasvu)	1 811	1 811
BNP ASIA EX-JAPAN EQ-CC EUR	1 728	1 728
JPMorgan Funds - Emerging Markets Opportunities	1 711	1 711
Erikoissijoitusrahasto Titanium Asunto	1 621	1 621
BNP CHINA EQUITY-C-E	1 548	1 548
Jupiter JGF - European Growth	1 351	1 351
BNP Paribas InstiCash EUR 1D Class I	1 310	1 310
Lyxor MSCI EM ESG Trend Leaders UCITS ETF	1 142	1 142
Carnegie Worldwide Stable Equity EUR	1 139	1 139
Nordea 1 SICAV - Climate and Environment Equity Fu	1 112	1 112
Morgan Stanley U.S. Advantage Z Acc EUR	1 011	1 011
Morgan Stanley Investment Funds - US Advantage Fun	997	997
BNP INDIA EQUITY-CCAPEUR	931	931
Carnegie Worldwide Emerging Mark.Eq EUR	899	899
AMUNDI ETF MSCI NORDIC	740	740
Blackrock Global Funds - ESG Emerging Markets Bond	737	737
NORDEA 1 SICAV - Global Stable Equity Fund - Euro	672	672
DWS Invest ESG Euro Bonds Short	610	610
BNP Paribas Funds Climate Impact	596	596
Amundi ETF S&P Global Luxury	552	552
BNP EMERGING EQ-C ACC EU	529	529

	Kirjanpitoarvo 31.12.2020	Käypä arvo 31.12.2020
Lyxor Euro Corporate Bond UCITS ETF	525	525
Accendo Capital	524	524
Global Evolution Funds - Frontier Markets	521	521
Norja		
Nordea Savings 10 Fund	887	887
Tanska		
iShares STOXX Europe 600 Food & Beverage UCITS ETF	537	537
Ranska		
Amundi ETF Nasdaq-100 UCITS ETF	2 045	2 045
Ruotsi		
Carnegie Rysslandsfond	1 704	1 704
Yhdysvallat		
iShares MSCI USA Size Factor ETF	1 296	1 296
Muut	21 892	21 892
	185 878	185 878

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

Emoyhtiö

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	76 062	145 637	0	21 758	243 457
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0	90	0	-5 567	-5 477
Lisäykset	0	1 401	46	626	2 073
Vähennykset	0	0	0	-1 208	-1 208
Hankintameno 31.12.2020	76 062	147 127	46	15 609	238 844
Kertyneet poistot 1.1.2020	-5 291	-77 908	0	-14 405	-97 604
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	0	-90	0	5 567	5 477
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	549	549
Tilikauden poistot	-7 937	-5 186	0	-2 367	-15 489
Kertyneet poistot 31.12.2020	-13 228	-83 184	0	-10 655	-107 067
Arvonalentumiset 1.1.2020	0	-56 400	0	0	-56 400
Arvonalentumiset 31.12.2020	0	-56 400	0	0	-56 400
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	62 834	7 544	46	4 954	75 377

Konserni

	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Liikearvo	Ennakkomaksut	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	152 284	76 569	872	22 189	251 915
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	90	0	-	-5 567	-5 477
Lisäykset	2 273	0	1 329	762	4 365
Vähennykset	-90	0	-919	-1 430	-2 439
Hankintameno 31.12.2020	154 557	76 569	1 283	15 954	248 363
Kertyneet poistot 1.1.2020	-80 281	-9 238	0	-14 559	-104 077
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-90	0	0	5 567	5 477
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11	0	0	661	672
Tilikauden poistot	-5 820	-7 657	0	-2 436	-15 913
Kertyneet poistot 31.12.2020	-86 179	-16 895	0	-10 767	-113 840
Arvonalentumiset 1.1.2020	-57 560	0	0	0	-57 560
Arvonalentumiset 31.12.2020	-57 560	0	0	0	-57 560
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	10 818	59 675	1 283	5 188	76 963

Oma pääoma

	Emoyhtiö	Konserni
Sidottu		
Pohjarahasto 1.1. / 31.12.	7 703	7 703
Arvonkorotusrahasto 1.1./31.12.	583	583
Sidottu yhteensä	8 286	8 286
Vapaa		
Varmuusrahasto 1.1.	245 747	245 747
Siirto edellisen tilikauden voitosta	73 075	73 075
Varmuusrahasto 31.12.	318 822	318 822
Hallituksen käyttövarat 1.1. / 31.12.	59	59
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	0	63 266
Edellisen tilikauden voitto	73 075	102 821
Siirto varmuusrahastoon	-73 075	-73 075
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	0	93 013
Tilikauden voitto	84 411	95 808
Vapaa yhteensä	403 291	507 701
Oma pääoma yhteensä	411 577	515 987
Arvonkorotusrahaston erittely 31.12.2020		
Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset	583	583
	583	583
Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.2020		
Tilikauden voitto	84 411	
Varmuusrahasto	318 822	
Hallituksen käyttövarat	59	
	403 291	

Velat

Muut velat

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019
Saman konsernin yrityksille	976	1 104

Laskennalliset verovelat

	Konserni 2020	Konserni 2019
Konserniaktiivasta	4 407	4 990
Konsernin poistoerosta	1 984	2 023
Muut	521	589
	6 912	7 602

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Omasta puolesta annetut

Johdannaissovimuksista johtuva vastuu

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Ei suojaavat				
Valuuttajohdannaiset				
Termiini- ja futuurisopimukset				
Avoimet				
Kohde-etuuden arvo	0	26 795	0	39 057
Käypä arvo	0	533	0	777
Suojaavat				
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset				
Avoimet				
Kohde-etuuden arvo	536 923	526 420	965 403	932 700
Käypä arvo	93 894	46 322	156 751	76 819

Suljettujen ja erääntyneiden ei-suojaavien johdannaisten tulos on kirjattu täysimääräisesti tulosta vaikuttavasti

Suljettujen ja erääntyneiden suojaavien johdannaisten realisoitunut tulos jaksotetaan tulokseen johdannaissovimuksen alkuperäiselle juoksuaikavälille.

Aikaisemmilla tilikausilla suljettujen korkojohdannaisten tuloksesta tilikaudelle on jaksotettu tuottoa 643 337,57 euroa ja tappiota 654 267,22 euroa.

Ei-suojaavien johdannaissovimusten negatiiviset arvostuserot käsitellään kirjanpidossa tulosta vaikuttavasti.

Vakuudet ja vastuusitoumukset

	Emoyhtiö 2020	Emoyhtiö 2019	Konserni 2020	Konserni 2019
Saadut johdannaiskaupan vakuudet				
Danske Bank A/S	23 550	13 490	28 160	15 960
Nordea Bank Abp	73 910	42 020	134 790	76 320
Leasing- ja vuokravastuut	4 020	5 284	5 089	6 439
Vuokranmaksun vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset			206	206
Muut vastuusitoumukset				
Omasta puolesta	167	732	289	877
Muiden yritysten puolesta	122	145		
Kiinteistöinvestointien AVL:n 120 §:n mukainen tarkistusvastuu	824	615	3 222	3 358
Sijoitussitoumukset				
Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia	27 193	33 957	32 417	39 516
Sitouduttu maksamaan kiinteistösijoitusten osuuksia	8 104	9 944	8 104	9 944
Keskeneräisten rakennuskohteiden maksamattomat urakkaerät	112	940	112	1 288

Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyen yhtiö on muiden Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian verovelvollisuusryhmän jäsenten kanssa yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilitetävistä arvonlisäveroista.

Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiö on myöntänyt 3 148 969,62 euroa rahalainoja vakuutusyhtiön lähipiiriin kuuluville. Yhtiöllä ei ole vastuita eikä vastuusitoumuksia vakuutusyhtiön lähipiiriin kuuluville. Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuvelka

	Konserni 2020	Konserni 2019
Vakuutusmaksuvastuu	1 331 667	1 201 899
Korvausvastuu	37 114	36 003
	1 368 781	1 237 902

Konsernia koskevat liitetiedot

Fennian konsernitilinpäätöksestä on saatavissa jäljennös yhtiön pääkonttorista osoitteesta Kyllikinportti 2, Helsinki.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 18. päivänä maaliskuuta 2021

Mikael Ahlbäck

Anni Ronkainen

Juha-Pekka Kallunki

Risto Tornivaara

Jyrki Mäkynen

Johanna Ikäheimo

Tomi Yli-Kyyny

Henry Backlund

Antti Kuljukka
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 18. päivänä maaliskuuta 2021

KPMG OY AB

Mikko Haavisto

KHT

Tilintarkastuskertomus Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian (y-tunnus 0196826-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2020. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa *Tilintarkastajan palkkiot*.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Sijoitusomaisuuden arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 15-17)

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Konsernin sijoitusomaisuus, sisältäen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset, muodostaa taseen varoista merkittävimmän erän.

Sijoitukset arvostetaan pääsääntöisesti hankintamenoa tai kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn arvoon tai edellä mainittuja alempaan käypään arvoon. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon. Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään lisäksi sijoitusten käyvät arvot ja sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai käypien arvojen yleisten periaatteiden mukaisesti määritettyihin arvioihin. Niiden omaisuserien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista, käyvän arvon määrittämiseen voi liittyä harkinnanvaraisuutta. Tällaisia sijoituksia ovat esimerkiksi noteeraamattomat pääoma- ja kiinteistö-sijoitukset.

Kuinka olemme toimineet näiden riskien johdosta

Olemme arvioineet sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden, johdannaisten ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontroleja.

Olemme verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Vastuuvelan laskenta (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 18-21)

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvelka on emoyhtiön ja konsernin taseen vastattavien merkittävin erä.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian vastuuvelan merkittävin riski on korvausvastuun riittävyys. Eläkeluottoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian omalla riskillä on takuukorkoisia eläke- ja säästökivakuutuksia, joille on luvattu laskuperustekorko. Luvattuun laskuperustekorkoon liittyy sijoitustuottojen riski, jota osaksi hallitaan vastuuvelkaan sisältyvällä korkotäydennysvarauksella. Vastuuvelkaa laskettaessa käytettävä korko on valittava turvaavasti.

Vastuuvelan tasearvon merkittävyyden ja sen laskentaan liittyvien johdon harkintaa sisältävien oletusten ja monimutkaisten vakuutusmatemaattisten laskentamallien johdosta vastuovelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Kuinka olemme toimineet näiden riskien johdosta

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvelan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaatikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta ja laskennan oikeellisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana tilikaudesta 2007 alkaen yhtiöjaksolisesti 14 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsinki 18. maaliskuuta 2021

KPMG Oy Ab

Mikko Haavisto

KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2020 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä tilintarkastuskertomuksen. Hallintoneuvostolla ei ole niiden johdosta huomauttamista.

Hallintoneuvosto esittää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian vuoden 2021 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen ehdotus vuosituloksen käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä maaliskuun 18. päivänä 2021

Hallintoneuvoston puolesta

Janne Ylinen

hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallinto

Hallintoneuvosto

1.1.2021

Puheenjohtaja

Janne Ylinen

toimitusjohtaja

Kokkolan HalpaHalli Oy

Kokkola

Varapuheenjohtajat

Marianne Kaasalainen

toimitusjohtajaOy

Patrol Trading Ab

Espoo

Jäsenet

Stefan Björkman

toimitusjohtaja

Föreningen Konstsamfundet

Helsinki

Michael Cedercreutz

toimitusjohtaja

Viktor Ek

Helsinki

Risto Finne

hallituksen puheenjohtaja

Kuopion Konepaja Oy

Kuopio

Virve Groning

toiminnanjohtaja

UFF

Klaukkala

Jarmo Halonen

toimitusjohtaja

Elecster Oyj

Akaa

Jukka Hyryläinen

toimitusjohtaja

Katko Oy

Helsinki

Ilkka Jalonen

toimitusjohtaja

Ilja Consulting Oy

Espoo

Juha Järvi

toimitusjohtaja

Ka-Mu Oy

Karstula

Pia Kauma

kansanedustaja

Espoo

Hannu Kekäläinen

hallituksen puheenjohtaja

Check Point Finland Oy

Piikkiö

Jenni Keskinen

toimitusjohtaja

Ravintolakolmio Oy

Helsinki

Jaana Kokko

toimitusjohtaja

Oulun Autokuljetus Oy

Oulu

Petteri Kolin

toimitusjohtaja

Design Forum Finland

Helsinki

Jaana Kotro

toimitusjohtaja

Teknopower Oy

Turku

Perttu Kouvalainen

toimitusjohtaja

Mainostoimisto Fabrik Oy

Joensuu

Pekka Kuivalainen

toimitusjohtaja

Pisla Oy

Viitasaari

Matti Kurttio

hallituksen puheenjohtaja

Tormets Oy

Tornio

Mari Laaksonen

toimitusjohtaja

CleanMarin Oy

Helsinki

Maunu Lehtimäki

toimitusjohtaja

Evli Pankki Oyj

Helsinki

Markus Lindblom

hallituksen puheenjohtaja

RTV-Yhtymä Oy

Riihimäki

Heli Lindqvist

toimitusjohtaja

Lukko ja Kone oy

Pori

Markus Lohi

kansanedustaja

Rovaniemi

Hannu Löytönen

teollisuusneuvos

hallitusten puheenjohtaja

Betset Oy

Kyyjärvi

Tauno Maksniemi

toimitusjohtaja

Broadview Oy

Nummela

Matti Manner

toimitusjohtaja

Prohoc

Jouko Manninen

kaupunginjohtaja

Kuusamon kaupunki

Kuusamo

Mikko Markkanen

toimitusjohtaja

Crazy Town Oy

Jyväskylä

Anna Mollberg

HR- ja myyntijohtaja

Kymppi-Maukkaat Oy

Akaa

Juha Murtopuro

toimitusjohtaja

Avarn security

Helsinki

Antti Mykkänen

henkilöstön edustaja

Lahti

Ari Penttilä

toimitusjohtaja

Matkapojat

Tampere

Tero Pesu

HR-johtaja

Stora Enso Oyj

Helsinki

Raimo Puustinen

toimitusjohtaja

Punamusta Media Oyj

Joensuu

Pekka Rantamäki

toimitusjohtaja

Rantamäki Advisors Oy

Hyvinkää

Ari Rinta-Jouppi

toimitusjohtaja

Rinta-Joupin Autoliike

Tervajoki

Ali U. Saadetdin

hallituksen puheenjohtaja

A. Saadetdin Oy

Tampere

Seppo Saajos

toimitusjohtaja

Saajos Yhtiöt

Lohja

Kaj Ström

hallituksen puheenjohtaja

Motoral Oy

Helsinki

Antti Tiitola

toimitusjohtaja

Broman Group Oy

Helsinki

Juhana Tikka

toimitusjohtaja

Kaakon Viestintä Oy

Mikkeli

Tapio Tommila

toimitusjohtaja

Panostaja Oyj

Tampere

Virpi Utriainen

toiminnanjohtaja

Nuori Yrittäjyys ry

Helsinki

Heikki Vauhkonen

toimitusjohtaja

Tulikivi Oyj

Juuka

Jarkko Wuorinen

puheenjohtaja

Saimaan Kotirengas Oy
Savonlinna

Jens Österberg

toimitusjohtaja

Oy Petsmo Products Ab

Vaasa

Hallitus

1.1.2021

Puheenjohtaja

Mikael Ahlbäck

teollisuusneuvos, konsernijohtaja

Ab Rani Plast Oy

Teerijärvi

Jäsenet

Henry Backlund

hallituksen puheenjohtaja

Dermoshop Oy

Korsnäs

Johanna Ikäheimo

Hallituksen puheenjohtaja

Lappset Group Oy

Juha-Pekka Kallunki

liiketaloustieteen professori

Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu, Aalto yliopiston kauppakorkeakoulu ja Stockholm School of Economics

Oulu

Jyrki Mäkynen

toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja

Oy HM Profiili Ab

Seinäjoki

Anni Ronkainen

Executive Vice President, Chief Digital Officer

Kesko Oyj

Helsinki

Risto Tornivaara

Senior Advisor

Sitra

Vantaa

Tomi Yli-Kyyny

Toimitusjohtaja

Caruna Networks Oy

Helsinki

Hallituksen sihteeri**Sanna Elg**

lakiasiaainjohtaja

Fennia

Espoo

Tilintarkastajat

KPMG Oy Ab

Mikko Haavisto

KHT

Varatilintarkastaja

KPMG Oy Ab

Fredrik Westerholm

KHT

Fennia-konsernin johtoryhmä

1.1.2021

Antti Kuljukka

konsernijohtaja

Antti Huhtala

varatoimitusjohtaja, operatiivinen johtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia

Sanna Elg (sihteeri)

lakiasiaainjohtaja

Mika Manninen

konsernin talousjohtaja

Alexander Schoschkoff

toimitusjohtaja, Henki-Fennia

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennian johtoryhmä

1.1.2021

Antti Huhtala

varatoimitusjohtaja, operatiivinen johtaja, vakuutus- ja vahinkopalvelut

Christina Branders

johtaja, omaisuusvakuutus- ja vahinkopalvelut

Mikko Kokko

johtaja, henkilövakuutus- ja vahinkopalvelut

Sanna Kämäri

johtaja, taloushallinto

Mikko Lempiäinen

johtaja, yritysasiakkuudet

Hanna Länsivuori

johtaja, digitaalinen liiketoiminta ja asiakaskokemus

Jarkko Mattinen

johtaja, henkilöasiakkaat

Petteri Miinalainen

tietohallintojohtaja

Anu Nurro

henkilöstöjohtaja , ihmiset ja kulttuuri

Antti Näreaho

johtaja, liiketoiminnan lakiasiat ja tuki

Patrik Serén

kehitysjohtaja

Pekka Sihvonen

aktuaarijohtaja

Lääkärit

1.1.2021

Sari Anthoni

Lääketieteen tohtori,
työterveyshuollon erikoislääkäri

Mikael Hedenborg

lääketieteen ja kirurgian tohtori
työterveyshuollon erikoislääkäri,
ylilääkäri
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Tero Järvinen

Professori, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri

Lauri Keso

lääketieteen ja kirurgian tohtori,
sisätautien ja reumatologian erikoislääkäri
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Juha Liira

lääketieteen ja kirurgian tohtori,
työterveyshuollon ja työlääketieteen erikoislääkäri
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Heikki Mäenpää

dosentti, lääketieteen tohtori
Ortopedia ja traumatologia

Mika Paavola

lääketieteen tohtori,
ortopedian ja traumatologian
erikoislääkäri

Timo Yrjönen

lääketieteen tohtori,
ortopedian erikoislääkäri

Heikki Österman

lääketieteen lisensiaatti,
ortopedian ja traumatologian
erikoislääkäri